

Liedon kaupunginhallitus
PL 24
21421 Lieto

Härkätien ympäristönsuojeluyhdistys ry on Luonnonsuojeluliiton jäsenjärjestö ja toimii Liedossa, Marttilassa, Koskella ja Loimaalla.

Luonnonsuojelun vaikutus ihmisiin, eläimiin ja virkistysalueisiin on tunnustettu. Kukapa meistä ei nauttisi kansallispuistoissa vaeltamisesta ja hiihtoretkestä. Lähiluontopolut ovat kaikkien käytettävissä. Monet metsät, vesistöt ja sienipaikat olisi menetetty, jos kiinnostuneet luontoihmiset eivät olisi niihin kiinnittäneet huomiota ja estäneet luontoa haittaavia hankkeita.

Yhdistyksemme suhtautuu positiivisesti vihreisiin energiantuotantohankkeisiin. Tosin aurinkovoimala on mainosmiesten kehittämä markkinointinimi, mutta todellisuudessa kyseessä on aidattu energiantuotantoalue. Se on siis teollisuusalue, jossa oleskelu on kielletty.

Valitettavasti nykyinen Fortumin hanke rakennetaan väärään paikkaan asemakaava-alueen viereen ja paikalliset asukkaat ovat sitä vastaan. Voimala on liian lähellä tiheää asutusta.

Nykyinen kaavoitus

- Maakuntakaavassa alue on maa- ja metsätalousvaltainen alue (v. 2022) ja mahdollistaa vain uutta pysyvää asutusta.
- Yleiskaavassa (v. 2011) alue on maa- ja metsätalousvaltainen alue. Alueelle sallitaan vain omakotirakentamista ja maataloutta tukevaa rakentamista.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa rikotaan kaavoituksessa maakuntakaavaa ja yleiskaavaa. Kotejaan rakentaneita ja tontteja hankkineita asukkaille on annettu väärää tietoa asuinympäristöstä, jos uusi osayleiskaava hyväksytään OASn mukaisesti. Tuleva valituskierte myös viivästyttää hanketta ja myös tonttien myyntiä useita vuosia, koska kukaan ei tule niitä tässä epävarmuudessa ostamaan.

Paimionjokilaakso on yksi Suomen merkittäväksi arvioiduista maisema-alueista, jotka ovat suojeltu valtakunnallisesti. Ympäristöministeriön oppaassa Arvokkaiden maisema-alueiden maankäytön suunnittelu on mm. seuraavia ohjeita.

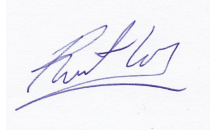
Energiantuotannon rakentaminen muuttaa ympäristöä voimakkaasti ja siksi mm. aurinkokeräimet pitäisi kiinnittää rakennuksiin. Pelloille sijoitettavat aurinkokeräimet muuttavat maisemaa voimakkaasti. Peltomaa ei ole rakennusmaata ja ne tulisi säilyttää ensisijaisesti viljelykäytössä.

OASään pitää tehdä alla olevia muutoksia, jotka perustuvat valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteiden huomioon ottamiseksi Maankäyttö- ja rakennuslain 24 §: mukaisesti.

- Metsän kaataminen jo muutenkin pääasiallisesti maanviljelysalueella ei ole luonnon monimuotoisuuden kannalta suotavaa. Metsän kaataminen alueelta lisää (jäljelle jäävien naapurimetsien) tuulituoja, sekä vähentää kiintoaines ja ravinnevalumien suodattumista ojiin ja sitä kautta vesistöihin. Metsäalue olisi poistettava energiantuotantoalueesta.
- Aidattu alue ulottuu Salo-Auratien pohjoispuolelle ja aidatun alueen pituus on n. 1500 m ja leveys 1700 m.
- Asukkaiden virkistysalueiden välinen kulku estyy ja niille on varattava kulkuyhteys.
- Ohjeellinen ulkoilureitti menee suunnitellun energiantuotantoalueen poikki ja se on säilytettävä.
- Peurojen ja hirvien kulkureitti menee tehdasalueen poikki ja siinä pitää olla käytävä näiden kulkuyhteyksien säilyttämiseksi eläimille.
- Raskaasti liikennöidyllä Salo-Auratiellä tapahtuu peurakolareita ja ne lisääntyvät. Tien molemmin puolin on rakennettava riista-aita.
- Kiinteistöjen ja energiantuotannon tehdasalueen suojaetäisyys kiinteistöihin on oltava 300-500 m.
- Paimionjokilaakso on yksi niistä 186sta merkittäviksi arvioiduista maisema-alueista, jotka ovat suojeltu

valtakunnallisesti.

Paimionjoen valuma-alue on valittu yhdeksi Saaristomeri ohjelman pilottialueeksi. Paimionjoen laadun parantaminen ja sen laskeuma-alue Saaristomerelle vaativat tarkkaa energiantuotantoalueen hulevesien seuranta ja vaikutusta joen laatuun.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Risto Elo', with a horizontal line underneath.

Risto Elo pj
Härkätien ympäristönsuojeluyhdistys ry

Ympäristönsuojelun lausunto Murrönväljän aurinkovoimalan osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta

Kaavan vaikutusten arvioinnin osalta olisi hyvä arvioida myös mahdollinen vaikutus lintujen muuttoon.

Lieto 19.11.2024

Milla Suutari
ympäristöpäällikkö

Aihe: VARELYn kannanotto: Murronväljän aurinkovoimalan osayleiskaava, OAS, Lieto

Viite: Lausuntopyyntö 4.11.2024

Hei,

Varsinais-Suomen ELY-keskus ei anna lausuntoa osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta, mutta kommentoi asiaan seuraavaa:

Liedon Tarvasjoen Murronväljän aurinkovoimahankkeen yleiskaavasta on pidetty 24.10.2024 aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu, jossa kaavan lähtökohdat ja OAS on käsitelty, sekä luonnonsuojeluasioista (erityisesti liito-orava) työneuvottelu 7.11.2024.

Kaavoitus ja maisema

Lainsäädäntö ei nykyisellään mahdollista suoraan aurinkovoimarakentamista ohjaavaa yleiskaavaa. Yleiskaavan lisäksi tarvitaan siis suunnittelutarveratkaisu tai näillä näkymin alkuvuodesta 2025 alkaen sijoittamislupa suunnittelutarvealueella. Valmisteilla olevassa alueidenkäyttölain tarkistuksessa selvitetään mahdollisuutta aurinkovoimarakentamista suoraan ohjaavalle yleiskaavalle. Alustavien sisältövaatimusten mukaan kaavoituksessa olisi huolehdittava, ettei aurinkovoimarakentamista osoiteta merkittävässä määrin metsämaalle tai ojittamattomalle suoalueelle.

Kaavaluonnosta laadittaessa on hyvä huomioida ympäristöministeriön Katja-asetuksen mukaiset merkintätavat.

Murronväljän hankealueella maiseman kannalta erityisesti huomioitavat kohdat ovat hankealueen lounaiskulma lähellä *Tarvasjoen strategisen yleiskaavan (2011) keskustaajama-alue* (A) ja sen *reservialue* (Ares) sekä *virkestysalue* (V) ja kaakkoiskulma, joka rajautuu yleiskaavan *maisemallisesti arvokkaaseen peltoalueeseen* (MA). Maisemavaikutuksia on tarpeen pyrkiä lieventämään ainakin näihin suuntiin. Erityisesti nämä alueet on tarpeen huomioida myös OAS:ssä mainituissa toteutettavissa havainnekuviissa. Havainnekuviissa on myös tarpeen esittää kaikki voimalan suunnitellut rakenteet, eli paneelikentän lisäksi myös esimerkiksi muuntamot ja aidat.

Muutettavassa yleiskaavassa on osoitettu ohjeellinen ulkoilureitti, joka kulkee hankealueen läpi pohjoisessa. Suunnittelussa on hyvä pohtia tämän kulkuyhteyden avoimena säilyttämistä, ja hankkeen maisemavaikutuksia myös tälle alueelle.

Ilmasto

Ilmastovaikutusten arvioinnissa tulee huomioida hankkeen koko elinkaari ja hankkeen vaikutukset alueen hiilinieluihin ja -varastoihin, maaperä mukaan lukien. Päästöarvioita tulee verrata ajantasaiseen tietoon kotimaisen sähköntuotannon päästöistä sekä mielellään myös tulevaisuuteen jatkuvaan ennusteeseen. Ilmastovaikutusten arvioinnissa voi hyödyntää esimerkiksi KILVA- ja Hiilikartta-työkaluja.

Luonnonsuojelu

Luontoselvityslista vaikuttaa alustavasti hyvältä, mutta selvitysten riittävyttä on vaikea arvioida ennen hankkeen vaikutusten tunnistamista ja tarkempaa tarkastelua. Kaavaluonnosta varten on hyvä esittää selvitysten tulokset tai suunnitelmat mahdollisimman tarkasti, mukaan lukien selvitysten

alueelliset kattavuudet karttakuvina, mikäli mahdollista. Täten selvitysten riittävyttä voidaan arvioida huomattavasti paremmin.

Liito-oravan kohdalla on kiinnitettävä vaikutusten arvioinnissa erityistä huomiota tunnettuihin ja mahdollisten uusiin lisääntymis- ja levähdyspaikkoihin kohdistuviin vaikutuksiin. Liito-oravaselvityksessä kannattaa myös keskittyä kulkuyhteyksien tunnistamiseen, jotta ne voidaan ottaa tarkemmin huomioon kaavan laadinnassa.

ELY-keskus korostaa laadukkaiden arviointien sekä luontoselvitysoppaan tärkeyttä käytännön työssä (Mäkelä & Salo: Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi. Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle. 2. korjattu painos, Suomen ympäristökeskuksen raportteja 43/2023). Opas ohjaa luontoarvojen riittävän laajaan, tarkkaan ja asiantuntevaan selvittämiseen sekä asianmukaiseen luontovaikutusten arviointiin.

Suunniteltu aikataulu on luontoselvitysten ajoitusvaatimusten takia todennäköisesti melko tiukka, ellei osa myöhäisen kesän selvityksistä ole jo tässä vaiheessa tehtynä. Mikäli kaikki selvitykset on jo tehty, niitä kannattaa kuvailla mahdollisimman tarkasti aikaisessa vaiheessa, jotta mahdollisiin lisäselvitystarpeisiin voidaan varautua. Kaavaehdotusvaiheessa on syytä olla kaikki luontoselvitykset tehtynä, jotta luontoselvitysten riittävyttä voidaan kommentoida tarkoituksenmukaisesti, jolloin lisätietopyynnöt jäävät vähäisemmiksi ja itse menettely sujuvoituu.

ELY-keskus pyytää, että heti selvitysten valmistuttua tehdyt lajihavainnot siirrettäisiin lajitietokeskuksen laji.fi -palveluun, jotta ne saadaan huomioitua maankäytön lupaprosesseissa. Tämä on erityisen tärkeää direktiivilajien kohdalla, mutta myös muut havainnot ovat hyödyllisiä ja parantavat lähtötietoaineistoa luontomme nykytilasta.

Pintavedet ja vesilain valvonta

Lausunnossa ympäristövaikutusten arviointimenettelyn soveltamisen tarpeesta ELY-keskus on lausunut, että vesistövaikutusten vähentämiseksi tarvittavat vesienhallintarakenteet tulee tehdä alueelle ennen varsinaisten rakentamistoimenpiteiden aloittamista (28.6.2024, VARELY/3027/2024). Tästä vesienhallintarakenteiden tarpeesta on hyvä olla maininta kaavassa.

Eteläosassa aurinkovoimalan aluetta on ojitusyhteisö / perkaussuunnitelma (6426Tu1), mikä on tärkeää huomioida hankkeessa ja myös kaavassa.

Mikäli aiempaan perkaussuunnitelmaan tehdään muutoksia, tulee asia käsitellä ojitustoimituksessa.

YVA-menettelyn tarve

Täsmennyksenä osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan: hankkeesta ei ole annettu YVA-tarvepäätöstä, vaan lausunto. Lausunnossa todetaan, ettei hankesuunnitelma osalta ole tarpeellista käynnistää YVA-lain 3 §:n 2 mom. mukaista yksittäistapausharkintaa.

Liikenne

Suunnittelualue rajautuu seututiehen 224 Salontien, jonka nopeusrajoitus on 80 km/h. Liikennemäärä suunnittelualueen kohdalla on 1 599 ajoneuvoa vuorokaudessa, josta raskaan liikenteen osuus on noin 16 %. Seututie on osoitettu erikoiskuljetusreitiksi. Tarvasjoen strategisessa yleiskaavassa Salontie on osoitettu merkinnällä seututie/pääkatu.

Hankealueelle kulkemiseen tarvittavat liittymät on hyvä esittää kaavaluonnoksessa myös kaava-alueen ulkopuolelle jäävien liittymien osalta. Liittymien osalta on hyvä varmistaa tarpeelliset pelastusreitit ja tarpeet tältä osin maantielle liittymiseen.

Suunnittelussa tulee huomioida maantien suoja-alue, joka seututeillä ulottuu 20 metrin päähän lähimmän ajoradan keskilinjasta. Maantien suoja-alue tulee huomioida suunnitelmassa sijoittamalla aurinkovoimalaan kuuluvat rakenteet suoja-alueen ulkopuolelle. Suunnitelmassa tulee myös varmistaa, ettei paneeleista aiheudu tienkäyttäjille haittaavia heijastuksia. Suunnittelussa tulee myös huomioida, että tienpitäjä suhtautuu kielteisesti suunnittelualan hulevesien johtamiseen maanteiden sivuojiin.

Ystävällisin terveisin,

Johanna Junnila

ylitarkastaja / överinspektör

johanna.junnila@ely-keskus.fi

+358 2 95 022 173

Alueidenkäytön yksikkö / Enheten för områdesanvändning

Varsinais-Suomen ELY-keskus / NTM-centralen i Egentliga Finland

Itsenäisyydenaukio 2, 20101 Turku / Självständighetsplan 2, 20101 Åbo

ely-keskus.fi/varsinais-suomi

SÄHKÖINEN ALLEKIRJOITUS KEVYT TUNNISTAUTUMINEN

Asiakirja Lausunto Murronväljän aurinkovoimalan osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta, Lieto on allekirjoitettu Turun kaupungin X-Sign palvelussa. Allekirjoittajat ovat tunnistautuneet Turku-AD-tunnuksilla.

Allekirjoitukset

Allekirjoittaja **Paula Saarento**
Allekirjoitusaika 09.12.2024 10:19

Allekirjoittaja **Petteri Järvi**
Allekirjoitusaika 09.12.2024 12:17

Allekirjoitetut asiakirjat

Asiakirja Lausunto Murronväljän aurinkovoimalan osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.pdf

Museopalvelut

9.12.2024

Dnro 7571-2024
(11 05 02)Liedon kaupunki
PL 24
21421 Lieto

kirjaamo@lieto.fi

Lausunto Murrönväljän aurinkovoimalan osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta, Lieto

Varsinais-Suomen alueellinen vastuumuseo, kulttuuriperintöyksikkö tutkijat Jere Leppänen ja Sara Tamsaari:

Varsinais-Suomen alueelliselta vastuumuseolta on pyydetty lausuntoa Murrönväljän aurinkovoimalan osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta, joka on nähtävänä 31.10.–29.11.2024 välisenä aikana. Suunnittelualue sijoittuu Liedon kaupungin koillisosaan, Tarvasjoen taajaman pohjoispuolelle. Alustava kaava-alue on kooltaan noin 76 hehtaaria. Kaava-alueen rajausta tarkentuu suunnittelun edetessä. Kaavoituksen tavoitteena on mahdollistaa aurinkovoimalan ja siihen liittyvän infrastruktuurin rakentaminen alueella.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Suunnittelualueella on tehty arkeologinen inventointi 6.5.2024 (Maanala Oy), ja aurinkovoimalan suunnitellulla sähkönsiirtoreitillä täydennysinventointi 29.7.2024. Kaava-alueen inventoinnissa löytyi yksi arkeologisen kulttuuriperinnön kohde, historiallisen ajan kellari (*Murrönväljä*, muinaisjäännösrekisterin tunnus 1000052101). Kohde ajoittuu todennäköisesti 1800-luvun lopulle tai 1900-luvun alkuun.

Kohteen tietoja voi tarkastella osoitteessa:
<https://www.kyppi.fi/to.aspx?id=112.1000052101>

Kellarinjäännöksellä on kulttuurihistoriallista arvoa, joka on tarpeen huomioida kaavoituksessa, mutta se ei ikänsä perusteella ole muinaismuistolain rauhoitettava kiinteä muinaisjäännös. Alueellinen vastuumuseo on esittänyt kaava-hankkeen viranomaisneuvottelussa 24.10.2024, että kellari merkitään kaavaan. Kohde tulisi merkitä kaavaan merkinnällä /s ja määräyksellä: ”Muu kulttuuriperintökohde, historiallinen kellari (Murrönväljä, 1000052101): Alueella olevat asutushistorialliset rakenteet on säilytettävä. Kohdetta koskevista suunnitelmista tulee neuvotella Varsinais-Suomen alueellisen vastuumuseon kanssa.”

Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta alueellisella vastuumuseolla ei ole muuta huomautettavaa.

Maisema ja rakennettu kulttuuriympäristö

Osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaan kaavoituksen yhteydessä laaditaan maisemaselvitys ja havainnekuvat, ja suunnittelun edetessä tarkastellaan vaikutuksia muun muassa maisemaan sekä kulttuuriperintöön. Lisäksi alueellinen vastuumuseo pitää tärkeänä, että suunnittelun yhteydessä tuodaan esiin keinoja, joilla maisemavaikutusta on mahdollista lieventää. Tämä on erityisen olennaista suhteessa hankealueen lähistölle sijoittuvaan maakuntakaavan mukaiseen kulttuuriympäristön tai maiseman kannalta tärkeään alueeseen, samoin kuin läheisiin pihapiireihin.

Kaava-alueen välittömässä läheisyydessä on kolme ennestään vuosina 1993, 1995 ja 2006 laadituissa rakennusinventoinneissa huomioitua kohdetta. Näistä pohjoisin on vuonna 1888 rakennettu asuinrakennus uudempine talousrakennuksineen. Etelämpänä sijaitsevat pihapiirit ovat rakentuneet 1920-luvulla. Inventoinnit ovat jo iäkkäitä eikä alueellisella vastuumuseolla ole tietoa rakennusten nykytilasta. Inventoinnit tuleekin päivittää ja tarpeen mukaan täydentää koko siltä alueelta, jolla kaavalla voidaan arvioida olevan olennaisia vaikutuksia, jotta kaavan vaikutuksia rakennettuun kulttuuriympäristöön on mahdollista arvioida. Rakennusinventoinnit toteutetaan Varsinais-Suomen alueellisen vastuumuseon MIP-tietokantaan, johon saa käyttöoikeudet ja -opastuksen alueellisesta vastuumuseosta.

Turun museokeskus
Varsinais-Suomen alueellinen vastuumuseo
vs. museopalvelujohtaja

Petteri Järvi

Varsinais-Suomen alueellinen vastuumuseo
Kulttuuriperinnön vastuualue
vastuualuepäällikkö, vt

Paula Saarento

Tiedoksi: Museovirasto, kirjaamo@museovirasto.fi
Varsinais-Suomen ELY-keskus, kirjaamo.varsinais-suomi@ely-keskus.fi
Varsinais-Suomen liitto, kirjaamo@varsinais-suomi.fi

Vastustamme Murronväljän aurinkovoimalahanketta.

Olemme muuttaneet Päivärinteen asuinalueelle ja mielestämme Murronväljän aurinkovoimalahanke näin lähelle uutta asuinalueita, jossa on vielä iso määrä myymättömiä tontteja (joihin on tehty kunnallistekniikkakin) alentaa alueen kiinnostavuutta sekä alueen asuntojen kysyntää ja arvoa. Jos nykyinen keskeneräinen Tuohitie ja pyörätie saataisiin valmiiksi (muutimme 6 v sitten, jolloin kerrottiin, että tie asfaltoidaan - se on todella huonossa kunnossa välillä) sekä myytävät tontit siistittäisiin, ne olisivat helpommin jo menneet kaupaksi. Tontteja voisi myös mainostaa ja ottaa vähän alueesta kivoja kuvia. Tuntuu ettei Lieto ole tänne edes halunnut uusia asukkaita. Kyseinen voimalahanke ei ainakaan lisää alueelle muuttavien määrää.

Päivärinteen alue itsessään on upea, koulu lähellä ja täällä on muutenkin lapsille sopiva ympäristö. Nykyiseen kaavaan on jätetty mahdollisuus laajentaa asuinalueita ja se pitäisi ehdottomasti myös huomioida. Tarvasjoelle pitäisi päinvastoin saada nostetta ja ymmärtää alueen arvokkuus ja sijainti, joka on monen paikan solmukohta. Meillä on ympärillä nyt neljä perhettä, jotka viimeksi ovat alueelle muuttaneet juuri sijainnin, rauhan ja maiseman vuoksi ja meistä jokainen käy Turussa tai Salossa töissä. On todella petetty olo, jos tällainen voimala voidaan rakentaa tämän alueen kylkeen. Vaikkei paneelikenttä näkyisi suoraan ikkunasta, monen tontin ikkunasta on näköyhteys sekä kuulotäisyys. Niin, ilmeisesti näistä lähtee myös ääntä, kuulumme juuri nauhoituksen yhden toimivan voimalan läheltä.

Kun muutimme tänne, ei tullut mieleenkään, että saatamme olla tulevaisuudessa teollisuusalueen kyljessä - tällainen rakennelma vastaa esim. rumia peltihalleja . ja massiivisen kokonsa vuoksi haittakin on iso. Tarvasjoelle tarvitaan uusia perheitä ja nyt Lieto päättää, onko alue viihtyisä ja asukasystävällinen vai olemmeko teollisuusaluetta.

Toivomme voimalan siirtyvän johonkin sellaiseen paikkaan, jossa ei ole näin paljon asutusta ympärillä. Tämän kokoisessa kunnassa on paljon peltoja, joiden ympärillä ei tällaisia asuinalueita ole ja yleensä nämä "puistot" rakennetaan teollisuuden tai teiden ympärille, joissa ei ole juuri kaavoitettuja asuinalueita.

Muitakin syitä tätä vastaan on, mutta pääasia on mielestämme tämä, että nyt päätetään tämän alueen tulevaisuudesta ja näkymistä. Itsellämme on paneelit katolla ja tiedämme toistakymmentä vuotta sitten jo näistä kiinnostuneina, että tekniikka kehittyy valtavaa vauhtia ja tällainen hanke voi olla vanhanaikainen hetkessä. Vastaavia hankkeita putkahtelee nyt joka puolelle ja saattaa olla, että ovat ongelmajätettä jo alta aikayksikön.

Toivomme saavamme tietoa hankkeen etenemisestä, koska meille ainakin tämä tuli ihan puskista, vaikka yleisötilaisuudessa selvisi, että tätä olikin kaavailtu jo pitkään.

[mielipiteen jättäjien henkilötiedot poistettu]

Lähtettäjä:

Lähetetty: sunnuntai 10. marraskuuta 2024 16.20

Vastaanottaja: kirjaamo <kirjaamo@lieto.fi>

Aihe: Murronväljän aurinkovoimala

Viesti lähetetty ensimmäisen kerran Liedon kaupungin kirjaamoon 7.11.2024 n. kello 00:01, palvelin ottanut viestin vastaan 00:19, merkittävän viiveen jälkeen.

Viestiin tuli palvelimelta hylkäysilmoitus VASTA 10.11.2024 kello 14:41.

Uudelleenlähetys, jotta voin käyttää lain minulle turvaamaa oikeutta vaikuttaa ja osallistua:

Sunnuntaina 10.11.2024 kello 16:19

Murronväljän aurinkovoimalasta,

1. Tulevaisuus ja pitkänäköisyys, soveltuvuus alueelle

Lieto kaupunkina kokee tarvetta veroprosentin korotukselle. Eli tulot ei kata menoja. Tarvasjoella on valmiiksi kaavoitettuja tontteja ja valmiiksi tehtyä infraa Tarvasjoen kunnan aikaiseen laskuun Murronväljän aurinkovoimalan välittömässä tuntumassa. Etuovessa on myynnissä Liedon kaupungilla 27 tonttia, aivan suoraa aurinkovoimalan välittömässä tuntumassa, ja iso osa näistä vielä suoralla näköetäisyydellä tai niin, että aurinkovoimala asettuu suoraa kyseisten asuntojen välittömään virkistysmaastoon ja välittömään ulkoilu- ja lähimaisemaan. Tarvasjoella on Etuovi-palvelussa myynnissä tällä hetkellä yhteensä 28 tonttia. Eli aurinkovoimala osuu vaikuttamaan 96% Tarvasjoella valmiiksi kaavoitetuista ja infra-rakennetuista tonteista. Eli kaikkiin paitsi yhteen tonttiin, joka on Tarvasjoen keskustassa. Osoitteet: Pitkäperkontie, Tuohitie, Tuomikuja, Pajatie, Jäkälätie, Kaarnatie, Mahlakuja, Liekotie (Liedon kartta-aineistoissa virhe "Liekokuja"), Käpykuja, Silmukuja.

Tässä olisi oltu pelkästään ja ainoastaan tulopuolella näiden tonttien suhteen, kun mainostettaisiin riittävästi, ja oikeilla tiedoilla kunnollisesti asumista Tarvasjoella kauniissa maalaismiljöössä. Lisäksi näistä olisi saanut pelkkää plussaa Liedon kassaan, kun rakennettavista taloista olisi infrasta peritty liityntämaksut, kun ne infrat on tänne jo tehty. Jos aurinkovoimalahanketta jatketaan, ei täällä ole enää yhtään mitään vetovoimatekijää, koska tuon korpimaiseman takia tänne muutetaan. Itsekin muutin samasta syystä, jo nyt on 3 omakotiasujaa, joiden talo on vuokratontilla, ilmoittanut että he eivät lunasta tonttia talonsa alta aurinkovoimalan uhkan takia. Turustakin saa jo tulevaisuudessa matalammalla veroprosentilla ihan edullisesti ellei edullisemmin sekä tontin että talon teollisuusalueen kupeesta niin halutessaan - ja vielä paljon lähempää palveluja.

Tämänhetkinen hanke ei ole yleiskaavan tarkoituksen mukaista ja vaikuttaa siten, että toteutuessaan hanke merkittävästi vaikeuttaa Tarvasjoella voimassa olevan lainvoimaisen yleiskaavan toteuttamista. Lisäksi se on vastoin Tarvasjoen lainvoimaista yleistä kaavan strategiaa. Toteutuessaan tämä hanke merkittävästi haittaisi yleiskaavan soveltamista alueella. Sen vuoksi tätä osayleiskaavoitettavaa aluetta ei voi nähdä kaavoitukselle eikä hankkeen sijoittamiselle sopivaksi paikaksi.

OAS sivuuttaa nämä kohdassa 1 mainitut seikat ja tarpeet sekä tulevaisuuden arvioinnin sekä punninnan kokonaan. Nämä asiat pitää OASissa käsitellä. OASissa on jätetty avaamatta alueella voimassa olevan M-merkinnän merkitys ja sisältö, että tällainen hanke ei lainvoimaisen kaavan alueelle sovi ollenkaan. Lisäksi OAS ei ole avannut eikä selittänyt sitä, että hanketta osayleiskaavoitetaan osayleiskaavoitettavaksi tarkoitetun alueen ulkopuolelle. Tämä tulee selkeämmin mainita OASissa. Uuden osayleiskaavan tarve ja tarkoitus on siis jätetty kertomatta: se on

puhtaasti ja vain ja ainoastaan se, että pyritään muuttamaan yleiskaavaa lainvoimaisen yleiskaavan vastaisesti, jotta tällainen täysin voimassa olevan kaavan vastainen hanke voitaisiin alueelle toteuttaa.

2. Vaihtoehdot

Tarvasjoella on jo toisaalla maakuntakaavassakin hyväksytty energiapuiston alue, toivoisin, että huomioisitte, että se pitäisi hyödyntää käyttöön ensin. Se ei ole hyödynnetty ennenkuin siellä tosiasiallisesti on jo joku energiapuiston rakentanut. Kyseinen alue pitäisi hyödyntää ensin ennenkuin kaavoitetaan lisää. Lisäksi Totaalipurku Oyn ympäristölupa peruttiin vanhalta turvesuolta. Tulisi pohtia ja selvittää, voisikoaurinkovoimalan sijoittaakin sinne.

OAS sivuuttaa vaihtoehtojen punnitsemisen kokonaan, vaihtoehdot hankkeen sijoittamiselle, eri vaihtoehtojen tarjoaminen sekä niiden punnitseminen tulee sisällyttää OASiin.

3. Liedon kaupungin strategia

OASissa ei käydä läpi objektiivisesti Liedon kaupungin yleistä strategiaa kuin hankkeen toteuttamiseksi soveltuvilta osin. Koko Liedon strategia ja kaikki siihen merkatut kohdat tulee käydä läpi OASissa, että miten tämä hanke soveltuu Liedon strategiaan tällä hetkellä.

Liedon arvot:

AVOIMUUS

Kaupungin päätösten valmistelu on avointa ja läpinäkyvää. - ei pidä paikkaansa, kaupunginhallitus ja valtuustokaan ei ole Murronväljän hankkeesta saanut edes ELY-keskuksen YVA-lausuntoa liitteenä Murronväljästä päätettäessä nähtäväksi. Myöskään aloitetta Murronväljään liittyen ei ole mitenkään selkeästi esille tuotu eikä infona toimitettu päättäjille.

Toimimme yhteisöllisesti ja otamme kaupunkilaisten ja

kaupungin sidosryhmien tarpeet ja edut huomioon päätöksenteossa. - Tarvasjoen aurinkovoimalan suhteen, ei pidä paikkaansa. Muistutuksia ja täydentäviä ajatuksia ei olla edes vaivauduttu vastaamaan ennenkuin alettiin painostamaan hyvän hallintotavan mukaisella toimimisella.

Tiedotamme asioista aktiivisesti ja etukäteen. - Ei pidä paikkaansa, hädin tuskin tiedotetaan ylipäänsä, ja aktiiviseksi sitä ei voi hyvällä tahdollakaan kutsua. Verkkosivut ovat lain mukaan ensisijainen kanava, ja sinne täytetään vähiten aktiivisesti, etenkin tiedotteisiin tai niin, että mitään olisi löydettävissä, Murronväljän hankkeeseen liittyen. Tai oikeastaan ei sieltä oikein selviä mikään muukaan mihin Lieto rahansa syytää. Liedon pitää petrata jatkossakin avoimuuttaan, niin sisällä kuin ulkona. Se pitäisi onnistua ilman viranomaisten puuttumistakin.

YRITTÄJÄHENKISYYS

- No tämä pykälä täällä Liedossa sitten täytyykin oikein urakalla, mutta valitettavasti pääsääntöisesti kuntalaisten kukkarosta ja kustannuksella maisemahaitoista ja muusta alkaen. Ollaan niin yrityshenkisiä, että asukkaat jää jalkoihin tarpeissaan. Liedolla varmasti on halu olla yrittäjähenkinen, mutta se ei saisi tapahtua asukkaiden kustannuksella.

VASTUULLISUUS

Haluamme säilyttää luonnon monimuotoisuuden myös

tuleville sukupolville ja siksi huomioimme luonnon ja ympäristönäkökohdat päätöksenteossa. Rakennamme sosiaalisesti ja kulttuurillisesti kestävää Lietoa ja hyödynnämme uusien teknologioiden mahdollisuudet kestäväen kaupungin kehittämisessä.

Lieto ei rakenna kulttuurisesti ja sosiaalisesti kestävästi kaupunkia. Paikallisten asukkaiden kustannuksella mennään, niin Liedon keskustassa kuin Tarvasjoen takahikiälläkin: teollisuusalue lyödään elinvoimaisen ja yhteisöllisen ja ainoan vetovoimaisen omakotikaavoitetun alueen suoraan sydämeen. Mikä kyläpahasen tappaisikaan tehokkaammin, mutta Tarvasjoki onkin paljastunut olemaan Liedon päättäjille roska-ämpärinä kaikenkaikkiaan - niin muun muassa totaalipurun jäteläjän suhteen kuin yleensäkin. Täältä on Liedon kaupungin hyvä viedä kaikki, mutta valitettavasti alueen hyvätuloisten veromaksut ja kiinteistöveromaksut kuitenkin tuntuu kelpaavan - enenevässä määrin. Lieto voisi nyt kääntää kelkkansa ja kantaa vastuunsa ja keskeyttää hankkeen.

ROHKEUS

No kieltämättä, Liedon päättäjiltä ei rohkeutta puutu, kun uskaltavat käyttää asukkaitaan ovimattona kerta toisensa jälkeen. Pitäisi olla rohkeutta myös tarvittaessa kieltäytyä hankkeista, jotka ei Lietoa palvele.

TURVALLISUUS

Liedon keskustassa nuorisojengit riehuu ja Tarvasjoella kärsitään pystyyn rapistuvan vesitornin vaaroista ja terveysuhista sekä veden saannin turvaamisen riskeistä Tarvasjoen vesitornin saneerauksen pitkittyessä ja pesujen tekemättömyydessä. Miten aurinkovoimala lisää turvallisuutta omakotialueen välittömään läheisyyteen sijoitettuna, ja vielä siten, että se ohjaa peuraliikenteen salontielle? Toki, se taitaa mennä Liedon rajojen ulkopuolelle, että kai se on hälläväliä, mutta valitettavasti nämä asukkaat tästä Tarvasjoen puolelta käyttävät kyseistä tietä ja voivat peurakolareissa henkensä menettää.

MISSIOSTA JA VISIOSTA:

- ainakin meistä Tarvasjoella asuvista lietolaisista on tullut hyvin aktiivisia tämän hankkeen aloittamisen jäljiltä, ja tulemme jatkossakin enenevässä määrin pitämään puoliamme. Tähän mennessä olemme eläneet rauhallisessa hiljaiselossa, koska pääsääntöisesti nautimme luonnon hiljaisuudesta ja kauniista maalaismaisemasta emmekä haluaisi käyttää aikaamme aktiivisesti Liedon kaupungin asioiden parissa. Onnelliseksi tämä ei meitä missään nimessä tee, mutta tulevaisuuttamme ja lapsiemme tulevaisuutta meidän on noustava puolustamaan. Neljän maanomistajan rahanahneus ja hieman enempien tulojen onni ei voi olla meidän kaikkien muiden asukkaiden suru maiseman menetyksestä ja virkistysympäristön tuhoutumisesta. Puhumattakaan siitä, että kaupunginvaltuuston 21.10.2024 käsittelyynkään mennessä Liedolla ei ollut hajuakaan mitä tuo aurinkovoimala voisi esim. verotuloja tuottaa. Ja pitäisi vastaavasti laskea hinta sillekin, että mitä maksaa ne 27 lunastamatta ja infra liittymättä jäävää omakotitonttia sekä keskiverto nelihenkinen lapsiperhe kun jättää niihin 27 tonttiin talonsa tekemättä. Heidän kiinteistöveronsa ja elinvoimansa tuominen Tarvasjoelle sekä heidän kunnallisveroprosentin mukainen osuus tuloistaan kun jää saamatta. Keskivertotuloina voisi arvioida esimerkiksi jotakin 3500-5500e välille per aikuinen (jotka olisivat sitä omakotitonttia lunastavaa ja taloa rakentavaa kansanosaa).

- Visiossa puhutaan omaleimaisista kylistä, no kyllä se ainakin saadaan aikaiseksi huumorilla, että Tarvasjoki on paimionjokilaakson perinteistä viljelymaisemaa villillä twistillä, kiitos Liedon kaupungin, kun haluavat jästipäisesti kaavoittaa elinvoimaisen ja ainoan omakotialueen välittömään yhteyteen aurinkovoimakentän. Kulujen kurissa pitämistä tämä ei tue, koska infraliittymät jää tekemättä ja maksamatta, tontit lunastamatta ja asukkaat tulematta. Unelmien turvallinen kaupunki se ei sitten ainakaan ole meille Tarvasjokilaisille. Toisaalta visiossahan sanotaan että vireä ja viihtyisä keskusta. Alunperin luin vihreä, mutta lukuvirhe selittääkin käsitysvirheeni ja ihmetykseni siitä, kuinka viheralueiksi kaavoitetut alueet jyrätään teillä niin, ettei keskustaan jää mitään vihreää ja viihtyisää ja Avantia laajennetaan yleiskaavan pellolle, supistaen senkin yhteisen maisema-alueen minimiin.

Visioon liittyen, Lieto ehti juuri vuoden 2024 alussa hyväksymään ja vahvistamaan kaavoituskatsauksensa - tai siis sen pidemmän ajan kaavoitusohjelman eli kaavoituksen yhteisen vision vuosille 2024-2026, herättää ihmetystä millainen "heräteostos" tämä aurinkovoimala sitten oli, koska ei tätä missään kaavoituksen visioissa ole edes haaveiltu vielä maaliskuussa. Sitäkin suuremmalla syyllä tällaisen hankkeen pikahakkaamiselle läpi ei ole minkäänlaista pienintäkään laillista perustetta.

Toivottavasti OAS täydentäminen näiltä osin vastaa näihin strategiasta nousseisiin kummeksuttaviin aiheisiin ja kysymyksiin, odotan mielenkiinnolla täydennystä!

4. Kuntalaki

Ote kuntalaista, koska kuntalaki koskee myös kaupunkia:

22 § (8.2.2019/175)

Osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet

Kunnan asukkailla ja palvelujen käyttäjillä on oikeus osallistua ja vaikuttaa kunnan toimintaan.

Valtuuston on pidettävä huolta monipuolisista ja vaikuttavista osallistumisen ja vaikuttamisen mahdollisuuksista ja menetelmistä.

Osallistumista ja vaikuttamista voidaan edistää erityisesti:

1) järjestämällä keskustelu- ja kuulemistilaisuuksia sekä kuntalaisraateja;

2) selvittämällä asukkaiden ja kunnassa säännönmukaisesti tai pitempiaikaisesti asuvien tai oleskelevien palvelujen käyttäjien mielipiteitä ennen päätöksentekoa;

3) valitsemalla palvelujen käyttäjien edustajia kunnan toimielimiin;

4) järjestämällä mahdollisuuksia osallistua kunnan talouden suunnitteluun;

5) suunnittelemalla ja kehittämällä palveluja yhdessä palvelujen käyttäjien kanssa;

6) tukemalla asukkaiden, järjestöjen ja muiden yhteisöjen oma-aloitteista asioiden suunnittelua ja valmistelua.

Suosittelisin tutustumaan tuon lain kohdan perustarkoitukseen: **PIDETTÄVÄ HUOLTA MONIPUOLISISTA JA VAIKUTTAVISTA OSALLISTUMISEN JA VAIKUTTAMISEN MAHDOLLISUUKSISTA JA MENETELMISTÄ.**

En usko, että tuo kohta on ensinkään Liedon kaupungissa kenellekään tuttu. Tätä aivan pätkähullua hanketta yritettiin mm. oikeusministeriön ylläpitämällä kuntalaisaloitepalvelulla ja sitä kautta tehdyllä ja julkaistulla kuntalaisaloitteella saada keskeytettyä jo lähtökuoppiinsa, mutta tämä kyseinen aloite jätettiin tahallisesti täysin huomioimatta ja sen olemassaolo sivuutettiin tarkoituksenmukaisesti ennenkuin yhteydenotto oikeusministeriöön tehtiin. Aloitteesta muistutettiin useita kanavia hyödyntäen pitkään ennen oikeusministeriöllä painostamista - ja mahdollisuuksia oli.

Jos kohta 1 nyt nipinnapin täyttyy sen MRL:n mukaisella asukastilaisuudella, niin haluaisin kuuda Liedon kaupungilta kohdan 2 tulkinnan, koska asukkaat ovat aloitteen lisäksi pyrkineet joka vaiheessa tämän käsittämättömän hankkeen edetessä saada äänensä kuuluviin niin sähköpostein kirjaamoon, kuin lehtikirjoitusten kautta. Ja huom. Tässäkin sanotaan "ENNEN päätöksentekoa". Teillä on, Liedon kaupunki, ollut mahdollisuus kuulla meitä, teidän palkanne maksajia, ennen päätöksentekoa ja reagoida hyvissä ajoin - mutta olette sen tietoisesti ja tarkoituksenmukaisesti jättäneet tahallisesti tekemättä. Mikä pahinta, teillä ei ole edes 21.10.2024 kaupunginvaltuuston käsittelyn aikana olemassa mitään perusteita puskea tätä hanketta eteenpäin, koska teillä ei ole Liedon kaupungille tulevia hyötyjä tai yhtään mitään ollut valmiiksi selvitettyä kun tätä päätöstä tehtiin. Tätä on ollut todistamassa useampikin kunnanvaltuuston ulkopuolinen henkilö, jonka lisäksi kunnanvaltuustoon kuuluvia jäseniä on antanut julkisia lausuntoja siitä, kuinka selvitykset alkaa vasta päätöksenteon jälkeen:

"Tämä tarkoittaa sitä, että tämän päätöksen jälkeen alkaa varsinainen selvitystyö. On käsitykseni mukaan kaikkien osapuolien, niin maanomistajien, kuntalaisten, kaupungin, museokeskuksen, Elyn, ympäristön ym. ym. edun mukaista, että vireille tullutta esitystä katsotaan laajasti eri näkökulmista. Ainakin itse luottamushenkilönä koen tämän meidän velvollisuudeksemme selvittää. Kysymyksessä ei mitenkään ole viimeinen virallinen käsittely, vaan ensimmäinen. Tämä on selkeästi tuotu esille asian käsittelyssä." - Riina Kolkkala, kaupunginhallituksen 7.10.2024 käsittelystä viedä asia eteenpäin valtuustoon.

Mutta, kuntalaki, kuntalain mukaiset kunnanhallituksen tehtävät:

"39 §

Kunnanhallituksen tehtävät

Kunnanhallituksen tulee:

1) *vastata kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta;*

2) *vastata valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta;*

3) *valvoa kunnan etua ja, jollei hallintosäännössä toisin määrätä, edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa;*

4) *edustaa kuntaa työnantajana ja vastata kunnan henkilöstöpolitiikasta;*

5) *vastata kunnan toiminnan yhteensovittamisesta;*

6) *vastata kunnan toiminnan omistajaohjauksesta;*

7) *huolehtia kunnan sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä."*

Onko kyseessä kuntalain mukainen valtuuston päätösten valmistelu, kun ei olla valmisteltu eikä selvitetty yhtään mitään? Ja onko Fortumin etu kunnan etu? Entä kuntalaisten etua voimakkaasti

tuhoava päättäminen, onko se kunnan etua? Onko kunnan yksittäisen kylän, joka on koko kylän vetovoimatekijä ja pääkohde omakotirakentamiselle, täysi vetovoiman tuhoaminen kunnan etua? Toivon, että OAS vastaa myös tähän kysymykseen.

Kuntalaki, luottamushenkilöistä:

"69 §

Kunnan luottamushenkilöt

Kunnan luottamushenkilöitä ovat valtuutetut ja varavaltuutetut, kunnan toimielimiin valitut jäsenet, kunnan kuntayhtymän toimielimiin valitsevat jäsenet sekä muut kunnan luottamustoimiin valitut henkilöt. Tehtävänsä perusteella kunnan toimielimen jäseneksi valittu kunnan viranhaltija tai työntekijä ei kuitenkaan ole kunnan luottamushenkilö.

*Luottamushenkilön **tulee edistää kunnan ja sen asukkaiden etua** sekä toimia luottamustehtävässään **arvokkaasti tehtävän edellyttämällä tavalla.***

Kunnan valtion luottamustoimeen valitsemaan henkilöön sovelletaan, mitä kunnan luottamushenkilöstä säädetään."

Miten tämä "edistää kunnan ja sen asukkaiden etua" täyttyy lain määräämällä tavalla, kun kunnavaltuusto pistetään päättämään täysin puutteellisilla tiedoilla, ilman mitään kuntaa taloudellisesti hyödyttäviä tietoja ja itse asiassa päin vastoin, nimenomaan tiedoilla siitä, että päätös lukuisien yhteydenottojen ja aloitteenkin mukaan polkee kunnan asukkaiden etua? Toivottavasti saatte OASiin kattavan vastauksen tästä aiheesta mukaan.

Kaupunginhallitus voi varmaankin kuntalain mukaisesti vielä käyttää kuntalaista tätä seuraavaa pykälää:

"96 §

Valtuuston päätösten laillisuuden valvonta

Jos kunnanhallitus katsoo, että valtuuston päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä taikka että valtuusto on ylittänyt toimivaltansa tai että päätös on muuten lainvastainen, kunnanhallituksen on jätettävä päätös täytäntöön panematta. Asia on viipymättä saatettava valtuuston uudelleen käsiteltäväksi."

Jos katsotaan, että meni jotain päätettäessä pieleen. Tai, että kuntalaisten etua poljetaan sekä oikeusministeriön kuntalaisaloitepalvelussa tehty aloite ylenkatsottiin törkeästi, ja päätös täten tapahtui kuntalaisten etujen vastaisesti.

Mitään järkevää syytä en löydä Liedon kaupungin härkäpäiselle himolle ja tahdolle tätä aurinkovoimalaa edistää juuri tähän sijaintiin, ellei kyseessä sitten ole jääviys päättää asiasta alunalkujaan ja kyseessä oie esimerkiksi sellainen seikka, että päättäjät haluaa omille yrityksilleen, puolisoidensa yrityksille tai vastaavien jääviysperusteisten lähisukulaisuuksien sidonnaisuuksien perusteella esim. osakesalkkujen arvojen kautta tätä Fortumin hanketta ajaa. Ilmeisimmin siinä tapauksessa päättäjät omistaisivat osakesalkuissaan Fortumin tai Tarvasjoen aurinkovoiman tms. osakkeita. Tai olisi ajatus, että sukulaiset tai omat yritykset saisivat tästä hankkeesta sopimuksia

maansiirtoon tai muuhun rakentamiseen. Tai ehkä sen, että Fortum rahoittaa tai on rahoittanut vaalikampanjaa tai sponsoroi muutoin. Toki, minä en näistä asioista muutenkaan mitään ymmärrä tai tiedä.

Toivon vastausta kirjallisesti ja henkilökohtaisesti.

[mielipiteen jättäjien henkilötiedot poistettu]

Palaute Murronväljän aurinkovoimalan osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan (OAS) sekä kaavan valmisteluvaiheen aineistoon

Allekirjoittamalla tämän adressin tuon hankkeen osallisena tiedoksi mielipiteeni Murronväljän aurinkovoimalan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta (päivätty 1.10.2024, hyväksytty Liedon kaupunginvaltuustossa 21.10.2024) sekä kaavan valmisteluvaiheen aineistosta. Adressi allekirjoituksineen toimitetaan yhteyshenkilön toimesta Liedon kaupungin kirjaamoon viimeistään 29.11.2024. Voin tuoda mielipiteitäni hankkeesta tiedoksi myös muulla tavoin.

Adressin allekirjoittaminen ei tarkoita, etten hyväksyisi järkevästi toteutettua ja oikeaan paikkaan sijoitettua aurinkovoimalarakentamista, mutta Murronväljän aurinkovoimalan hankealue ei ole sellainen. Hankkeen toteutus vaatii merkittävää määrää maanmuokkausta, rakentamista ja energiaa kuluttavaa materiaalituotantoa, joten ”puhtaasta” energiantuotannosta ei ole kyse. Hankealue on nykyisellään ekologisesti ja maisemallisesti arvokas, lisäksi alueella on tärkeä merkitys virkistysalueena sen tuntumassa asuville. Hankkeen toteuttaminen aiheuttaa kaava-alueiden tonttikaupan loppumisen ja kiinteistöjen arvon romahtamisen, minkä seurauksena asukasluku Tarvasjoella laskee ja koulu sekä palvelut lopetetaan tai ne lakkaavat kannattamattomina.

Hankealue sijaitsee kokonaan Varsinais-Suomen maakuntakaavassa maa- ja metsätalousvaltaiseksi merkityllä alueella ja Tarvasjoen voimassa olevassa strategisessa yleiskaavassa lähes kokonaan osayleiskaavoitettavaksi määritellyn alueen ulkopuolella. Hanketta ei ole mainittu Liedon kaupungin 2024 hyväksymässä Kaavoituskatsauksessa eikä se ole Liedon kaupungin strategian mukainen. Murronväljän aurinkovoimalan osayleiskaavahanke on kaikkien yllä mainittujen voimassa olevien dokumenttien sisällön vastainen. Kaupunkilaisen näkökulmasta ei pitäisi edes olla mahdollista, että osayleiskaavan vireilletulosta on tehty päätös. Hankkeen ympäristölle, tarvasjokelaisille ja Liedon kaupungille aiheuttaminen eriteltyjen riskien kuvaaminen ja arviointi puuttuvat täysin sekä Liedon kaupungin omasta päätösprosessista että OASista.

Hankealue sijaitsee kahden kaava-asutusalueen välissä, joista toinen on Tarvasjoen uusin. Tarvasjoelle muutetaan pääasiassa sen tarjoaman ympäristön vuoksi. Alueella on runsaasti tilaa rakentaa maalaisympäristöön myös kaupungin omistamille tonteille, jotka tuskin kiinnostavat ketään aurinkovoimalan vieressä. Kiinteistöjen arvo on romahtanut jo pelkästään tämän hankkeen käsittelystä johtuen, saati hankkeen mahdollisesti toteutuessa. Tonttikaupan loppuminen ja asuntokaupan tyrehtyminen johtavat asukasluvun laskuun, koulun lakkauttamiseen ja palveluiden loppumiseen. Alue on nykyisellään arvokas kokonaisuus ja oiva vaihtoehto maalaisympäristössä elämistä haluaville. Tarvasjoen elinvoiman tyrehtyminen ei voi olla Liedonkaan kokonaisedun mukaista vaan päinvastoin, olemassa oleva kasvupotentiaali pitäisi ottaa käyttöön!

Hankealueen toteutus vaatii merkittävää määrää maanmuokkausta ja rakentamista. Lisäksi sähkönsiirto aiheuttaa lisärakentamista ja energiahukkaa. Maaperä on lähes kokonaan savea, jonka kantavuus on pieni. Suunnitelmassa on aurinkopaneelien lisäksi lähes 8,5 km tietä, liittyviä olemassa oleville teille, suoja-aita, sisäisen sähkönsiirron rakenteet, muuntajia, akkuvarasto sekä uusi sähköasema verkkoliityntöineen. Voimala on suunniteltu liitettäväksi sähkönsiirtoverkkoon vähintään yli 1 km:n maakaapelilla (lähde: VARELY/3027/2024). Hankealue sijaitsee todella kauniilla pelto- ja metsäalueella, joka rajoittuu maisemallisesti arvokkaaksi luokiteltuun peltoalueeseen. Alueella on nykyisellään itseisarvoa, jota ei rakentamisen jälkeen ole koskaan mahdollista palauttaa. Herääkin kysymys, miksi aluetta ei rakentamisen sijaan liitettäisi maisemallisesti arvokkaaseen peltoalueeseen!

Järkevästi toteutettu ja oikeaan paikkaan sijoitettu aurinkoenergian hyödyntäminen on tärkeää, mutta tämä Murrönväljän hanke ei ole sellainen. Hankealueeseen sisältyvät metsä, viljellyt ja kesannoidut pellot, suuret ojat ja vanhat ladot ympäristöineen muodostavat nykyisellään monimuotoisen ekologisen ympäristön. Alueella liikkuu jatkuvasti paljon luonnonvaraisia eläimiä. Kymmenet hirvet ja valkohäntäpeurat kulkevat Salontien suuntaisesti alueen läpi päivittäin. Hankkeen toteutuminen estäisi eläinten liikkuminen pellolla, jolloin ne siirtyvät hankealueen läpi kulkevalle Salontielle aiheuttaen vaaraa liikenteelle. Keväisin ja syksyisin peltoalue toimii erityisesti kurkien ja joutsenten levähdys- ja ruokailupaikkana. Peltoalueella ja sen välittömässä läheisyydessä pesii suuri joukko lintulajeja, jotka tarvitsevat erilaisia pesäpaikkoja ja ruokailumahdollisuuksia. Alue on monien eläinlajien tärkeää ruokailuviiriä. Kasvi- sekä pieneläinlajisto on monipuolinen. Alueen vedet virtaavat Paimionjokeen, joten hankkeen toteutumisella voi olla vaikutuksia myös tähän suurimpaan Saaristomereen laskevaan jokeen.

Hankealuetta lähinnä asuvat ovat esittäneet mielipiteensä hankkeesta ensimmäisen kerran jo ennen Liedon kaupungin kaavoitus- ja rakennuslautakunnan käsittelyä 25.9.2024. Kuntalaisaloite toimitettiin osallisten toimesta tiedoksi myös kaupunginhallituksen ja -valtuuston jäsenille ja varajäsenille ennen näiden kokouksia. Tästä huolimatta kaupunginvaltuusto päätti yhtä aikaa hyväksyä aurinkovoimalan osayleiskaavan vireilletulon ja osallistumis- ja arviointisuunnitelman ilman asianmukaista virkamiesvalmistelua hankkeesta. Kuntalaisaloitteessa vaadittiin, että Liedon kaupungin päättäjät ilmoittavat hanketta valmistelevalle taholle, ettei Liedon kaupunki ole kiinnostunut hankkeen valmistelusta eikä siksi aio käsitellä hankkeen edistämiseksi vaadittavia kaavamuuosesityksiä. Tämän jälkeen Liedon kaupunkilaisilla ei ole ollut mahdollisuutta ottaa kantaa suunnitelmaan ennen osayleiskaavan vireilletuloa, vaikka kyseessä ei ole vaikutuksiltaan vähäinen hanke. Herääkin kysymys, aiotaanko osallisten asianmukaisista osallistumismahdollisuuksista huolehtia lainkaan tämän hankkeen aikana? Ensimmäinen, 7.11.2024 pidetty yleisötilaisuus ainakin pyrittiin järjestämään mahdollisimman huomaamattomasti.

Seuraavassa on eritelty palaute osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta:

Hankkeessa on useita osapuolia. Fortum suunnittelee aurinkoenergian tuotantoaluetta Liedon Tarvasjoelle. Fortum on perustanut hanketta varten Tarvasjoen Aurinkovoima Oy -nimisen hankeyhtiön (lähde: OAS, Suunnittelun tavoitteet). Jo OASin etusivulla on mainittuna myös Sitowise sekä Liedon kaupunki, joiden roolia ei ole kuvattu. OASiin tulee kuvata kaikkien osapuolten roolit sekä osapuolten väliset toiminnalliset ja taloudelliset suhteet hankkeessa, jotta sidonnaisuuksien arviointi on mahdollista. Jo hankkeen alkumetreillä on käynyt selväksi, että osapuolten työnjako hankkeessa on epäselvä.

Suunnittelun kaikki lähtökohdat tulee kuvata selkeästi, jotta tavoitteen täyttymisen arviointi on mahdollista. Suunnittelun lähtökohdissa ei ole huomioitu Liedon kaupungin lähtökohtia, jotka on kuvattu mm. Liedon kaupungin strategiassa ja Kaavoituskatsauksessa. Nämä tulee kuvata.

Kaava-alueella voimassa olevissa merkinnöissä on mainittu osayleis-/asemakaavoitettavaksi tarkoitettu alue (oyk), mutta sen merkitystä ja sijaintia suhteessa hankealueeseen ei ole kuvattu (vertaa Maa- ja metsätalousvaltainen alue (M)).

Suunnittelualan tarkempi kuvaus suhteessa suunnittelun lähtökohtiin ja suunnittelun tavoitteisiin on välttämätön, jotta lähtökohtia ja tavoitteita on mahdollista arvioida kaavatyön edetessä ja kaavaehdotuksen arviointivaiheessa.

Riskien kuvaaminen arviointia varten puuttuu. Riskien arviointimenettelyt puuttuvat.

OAS kuvaa hankkeen ainoana tavoitteena ”mahdollistaa aurinkovoimalan ja siihen liittyvän infrastruktuurin, kuten paneelikenttien, huoltoteiden ja muuntoasemien, mahdollisten akkuvarastojen sekä sähkönsiirron

edellyttämän maakaapelin rakentaminen laatimalla oikeusvaikutteinen osayleiskaava.” Tavoitteiden kuvauksessa on unohdettu lähtökohtien ja tavoitteiden yhteensovittaminen. OASin tulee kuvata kaikki suunnittelun tavoitteet. Tavoitteiden toteutumiseksi tulee kuvata mittarit, joiden avulla voidaan arvioida tavoitteiden toteutumista kaavaehdotuksen arviointivaiheessa.

OASissa on lueteltu kaavoitusta varten valmisteltavia selvityksiä, mutta siinä ei ole kuvattu, miten selvittäjien pätevyys ja selvitysten oikeellisuus varmistetaan. Selvitysten tulosten ja selvitysten tulosten arvioinnin merkitystä kaavatyon edetessä ja kaavaehdotuksen arviointivaiheessa ei ole kuvattu. Miten varmistetaan selvitysten, selvitysten tulosten ja selvitysten tulosten vaikutusten arvioinnin puolueettomuus hankkeessa?

OASissa on väittämiä koskien mm. luonto- ja kulttuuriympäristön elinvoimaa, luonnonvarojen kestävä kehitystä ja luonnon monimuotoisuutta. Tällaisten väittämien todentamismenettelyt tulee kuvata, jotta väittämien toteutumista on mahdollista arvioida kaavatyon edetessä ja kaavaehdotuksen arviointivaiheessa.

OASissa on kuvattu osayleiskaavan laadinnan tavoiteaikataulu. Tavoiteaikataulu tulee kuvata realistisena ottaen huomioon hankkeen lähtökohdat. Yleisötilaisuudet tulee merkitä selkeästi ja niistä tulee informoida tehokkaasti osallisia. Hankkeen dokumenttien nähtävänä oloajat sekä lausuntojen, mielipiteiden ja muistutusten jättäminen tulee lisätä selkeästi OASin eri vaiheisiin. Tavoiteaikataulun kuvauksen tulee olla sellainen, että se mahdollistaa osallisten osallistumismahdollisuuksien arvioinnin kaavatyon edetessä ja kaavaehdotuksen arviointivaiheessa.

Kaavaehdotuksen arviointivaihe puuttuu.

OASissa on virheellisiä mainintoja, käsiteltävänä oleva OAS liittyy osayleiskaavan ei yleiskaavan kaavatyon.

Tieto OASin laatijasta puuttuu.

Lähtettäjä:

Lähetetty: sunnuntai 24. marraskuuta 2024 17.35

Vastaanottaja: kirjaamo <kirjaamo@lieto.fi>

Aihe: Murronväljän aurinkovoimala

Palaute Murronväljän aurinkovoimalan osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan (OAS) sekä kaavan valmisteluvaiheen aineistoon

Aurinkovoimalarakentamisen lainsäädäntöä ei vielä ole ja ymmärrän, että tällaisille hankkeille, jotka eivät todennäköisesti olisi myöhemmin toteutettavissa, on nyt kiire saada päätöksiä. Asukkaiden tullessa tietoisiksi Murronväljän aurinkovoimalahankkeesta vastustus on koko ajan lisääntynyt, ja vastustus on lähes yksimielistä. Me haluamme säilyttää hankealueen nykyisellään luontoarvoiltaan monimuotoisena.

Tarvasjoki osana Lietoa tarjoaa ihanteellisia asumisvaihtoehtoja niille, jotka arvostavat lähiluontoa, asumisympäristön väljyyttä, loistavia ulkoilumahdollisuuksia sekä turvallista kyläyhteisöä lasten kasvuympäristönä. Monet asukkaat työllistävät itse itsensä tai tekevät vähintäänkin osittaista etätyötä kotoa käsin. Asukasluvun kasvu toisi alueelle myös uusia työpaikkoja. Pikavoittojen toivossa tehdyn aurinkovoimalarakentamisen päätöksen seuraukset eivät olisi enää koskaan ennallistettavissa.

Lukija voi ajatella, että tässä esittämäni väittämät ja kysymykset eivät ole tarpeellisia tai että ne ovat kohtuuttomia. Kysymykseni ovat kuitenkin paljon kohtuullisempia kuin se tilanne, johon Murronväljän aurinkovoimalahanke asettaa jo nyt valmisteluvaiheessa vaikutusalueella asuvat. Teollisen mittakaavan aurinkovoimalarakentaminen ei yksinkertaisesti sovellu nyt suunnitellulle hankealueelle.

Liedon kaupungin virkamiehille

Hankkeesta tiedottaminen Liedon asukkaille on Liedon kaupungin vastuulla. Tähän mennessä suoritus on ollut alle arvostelun. Murronväljän aurinkovoimalahanke ei ole vaikutuksiltaan vähäinen, hankkeesta tiedottamisen ja asukkaiden kuulemisen tulee olla suhteessa hankkeen vaikutuksiin. Osallisille julkaistu materiaali on minimaalisen vähäistä, miksi? Miten Liedon kaupunki aikoo parantaa suoritustaan?

Liedon kaupungin internetsivuilla on julkaistu osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS), mutta ei muuta kaavan valmisteluvaiheen aineistoa. Miksi muuta aineistoa ei ole julkaistu? Aineiston olisi pitänyt olla osallisten kommentoitavissa jo aiemmassa vaiheessa, ja siihen epäilemättä olisi ollut tarvetta.

Liedon kaupungin internetsivuilta on suora linkki Fortumin hankkeen sivuille. Tämä tarkoittaa, että Fortumin tiedotus on osa Liedon kaupungin tiedotusta ja virkamiehet hyväksyvät kaiken Fortumin sivuillaan julkaiseman. Myös sivuilla oleva virheellinen sisältö on osa Liedon kaupungin tiedotusta. Kuka valvoo sisältöä ja kuinka usein päivityksiä tarkastetaan? Kuka on vastuussa Liedon kaupungin tiedotuksen oikeellisuudesta?

Liedon kaupungin kaavoitustoiminta on täysin ennakoimatonta sekä asema- ja osayleiskaavavetoista. Internetsivujen siivoaminen ja uudelleenjärjestäminen ei poista puutteita kaavoituskäytännöissä. Milloin kaavoituksessa aletaan noudattaa kaavoitusjärjestystä? Milloin poliittisille päättäjäille aletaan tuottaa heidän tietoon perustuvaa päätöksentekoa varten tarvitsemansa aineisto?

Maanomistaja voi vuokrata maansa kenelle haluaa, mutta Liedon kaupunki ohjaa alueellaan maankäyttöä ja kaavoitusta. Osassa hankealueen vieressä sijaitsevia kiinteistöjä aurinkovoimala

muodostuisi pääasialliseksi näkymäksi sekä sisältä että pihalta. Kuka Liedon kaupungilla ottaa vastuun näiden kiinteistöjen arvon romahduksesta ja korvauksista?

Liedon kaupungin poliittisille päättäjille

Murronväljän aurinkovoimalahanke ei ole vaikutuksiltaan vähäinen, hankkeesta tiedottamisen ja asukkaiden kuulemisen tulee olla suhteessa hankkeen vaikutuksiin. Osallisille julkaistu materiaali on minimaalisen vähäistä. Liedon kaupungin internetsivuilta on suora linkki Fortumin hankkeen sivuille, jolloin myös sivuilla oleva virheellinen sisältö on osa Liedon kaupungin tiedotusta. Milloin Liedon poliittiset päättäjät puuttuvat kaupungin virkamiesten linjauksiin viestinnässä?

Olen surullinen opittuani, miten tarvasjokelaisia Liedon kaupungin asukkaita on kohdeltu ja kohdellaan kaupungin päätöksenteossa. Päätöksenteossa on otettava huomioon Murronväljän aurinkovoimalahankeen vaikutukset hankealueen välittömällä vaikutusalueella asuville sekä kaikille tarvasjokelaisille. Miten Liedon poliittiset päättäjät tekevät tämän jatkossa?

Aurinkovoimaloille määrättävä kiinteistöveroprosentti on poliittisten päättäjien päätettävissä, mutta tämä mahdollinen tuotto aiheuttaa tulevaisuudessa valtionosuusjärjestelmän muutoksen myötä valtion maksaman tasausosuuden pienenemisen. Lopputulema on, että mahdollisen taloudellisen tuoton saa Fortum ja Liedon kaupunki saa kantaakseen sekä imago- että ympäristöhaitan. Tarvasjokelaisten ei pidä joutua ympäristöhaitan kärsijöiksi, miten poliittiset päättäjät estävät tämän?

Maanomistaja voi vuokrata maansa kenelle haluaa, mutta Liedon kaupungin poliittiset päättäjät tekevät kaavoituspäätökset. Osassa hankealueen vieressä sijaitsevia kiinteistöjä aurinkovoimala muodostuisi pääasialliseksi näkymäksi sekä sisältä että pihalta. Kuka poliittisista päättäjistä ottaa vastuun näiden kiinteistöjen arvon romahduksesta ja korvauksista?

ortum oy / Fortum Renewables oy

Hankkeesta tiedottaminen Liedon asukkaille on Fortumin vastuulla. Tähän mennessä suoritus on ollut alle arvostelun. Murronväljän aurinkovoimalahanke ei ole vaikutuksiltaan vähäinen, joten siitä tiedottamisen ja asukkaiden kuulemisen tulee olla suhteessa hankkeen vaikutuksiin. Osallisille julkaistu materiaali on minimaalisen vähäistä, miksi? Miten Fortum aikoo parantaa suoritustaan?

Hankkeesta on julkaistu osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS), mutta ei muuta kaavan valmisteluvaiheen aineistoa. Miksi muuta aineistoa ei ole julkaistu? Aineiston olisi pitänyt olla osallisten kommentoitavissa, ja siihen epäilemättä olisi ollut tarvetta.

Fortumin internetsivuilla on virheellistä sisältöä koskien Murronväljän aurinkovoimalahanketta. Kuka valvoo sisältöä ja kuinka usein sisältö tarkastetaan? Kuka on vastuussa tiedotuksen oikeellisuudesta?

Fortumin internetsivuilla on mainostarkoituksessa viherväittämiä ilman perusteluja. EU on jo kieltänyt tällaisten väittämien esittämisen. Vaikka kansallisen soveltamisen takarajaan on vielä aikaa, eikö olisi Fortumin kaltaisen valtionyhtiön velvollisuus noudattaa hyvää käytäntöä jo nyt?

Järkevän aurinkovoimalarakentamisen puolesta,

Ystävällisin terveisin,

[mielipiteen jättäjien henkilötiedot poistettu]

Lähettäjä:

Lähetetty: torstai 28. marraskuuta 2024 22.43

Vastaanottaja: kirjaamo <kirjaamo@lieto.fi>

Aihe: Murronväljän aurinkovoimala

Palaute Murronväljän aurinkovoimalan osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan sekä kaavan valmisteluvaiheen aineistoon.

Murronväljän aurinkovoimalan osayleiskaava - osallistumis- ja arviointisuunnitelma 1.10.2024, hyväksytty Liedon kaupunginvaltuustossa 21.10.2024

- minun omasta henkilökohtaisesta mielipiteestäni päätös tehtiin puutteellisten ja väärin tietojen valossa. Pöytäkirjaan ei ole kirjattu merkkiäkään kuntalaisten aloitteesta ja täten niin aloitteen tekijöiltä, allekirjoittaneilta kuin muilta kuntalaisilta on estetty mahdollisuus tietää koko asiasta ja päätäjiltä on viety oikeus tehdä päätös hyvän hallintotavan mukaisesti, koska näin näytettiin, että kuntalaisten ei anneta vaikuttaa ja vaikutusmahdollisuudet minimoidaan pimittämällä tietoa tällä tavoin kaikilta. Aloite olisi pitänyt jo kaavoitus- ja rakennuslautakunnasta alkaen olla mukana ja osana liitteitä päätöksenteon tueksi. Lisäksi lehdessäkin on lainattu erästä valtuuston jäsentä ja hänen sanojaan mukaillen ymmärtääkseni väitettiin, että maanomistajien tahto ja aloite on kyseessä, joten pitää käsitellä ja päättää - tämä ei pidä minusta paikkaansa. Kyseessä on Fortumin selvitys, jolla he hakivat aurinkovoimalapaikkoja, Fortum otti yhteyttä maanomistajiin ja Fortum teki aloitteen Liedon KUNTAAN.

Kyseinen palaute sisältää henkilökohtaisen mielipiteeni ja päätelmiäni ja toivon, että mielipiteeni otetaan huomioon ja että siihen vastataan kirjallisesti. Lisäksi toivon, että oikaistessanne mahdollisesti väärää tietouttani, tai vääriä mielipiteitäni, viittaatte lain pykäliin tai dokumentteihin ja päivämääriin sekä lehtiartikkeleihin siten, että on identifioitavissa tarkasti, missä meni vikaan ja virheellinen tieto ja ymmärrys täten korjattavissa sekä tarkistettavissa oikea asian laita.

Hankealue sijaitsee kokonaan Varsinais-Suomen maakuntakaavassa maa- ja metsätalousvaltaiseksi merkityllä alueella, jonka lisäksi se sijaitsee lähes kokonaan Tarvasjoen lainvoimaisen ja voimassaolevan yleiskaavan osayleiskaavoitettavaksi tarkoitetuksi merkityn alueen ulkopuolella ja Tarvasjoen yleiskaavan M-merkinnän alueella, joka on kaavaselostuksen mukaan tarkoitettu maa- ja metsätalouteen liittyvään ja haja-asutusluontoiseen rakentamiseen, jonka tulee sijoittua luontaisesti ja maisemallisesti rakentamiseen soveltuville alueille ja rakennukset tulee sovittaa maastoon ja maisemaan. Toteutuessaan hanke siis merkittävästi haittaisi yleiskaavan soveltamista alueella ja on tällä hetkellä voimassaolevan lainvoimaisen yleiskaavan vastainen. Hanke merkittävästi haittaisi toteutuessaan myös yleiskaavan soveltamista alueella, eikä hankealuetta voi nähdä kaavoitukselle eikä hankkeen sijoittamiselle sopivaksi paikaksi.

Hanketta ei ole myöskään Liedon kaupungin 2024 hyväksymässä Kaavoituskatsauksessa eikä se ole Liedon kaupungin strategian mukainen. Murronväljän aurinkovoimalan osayleiskaavahanke on kaikkien yllä mainittujen voimassa olevien dokumenttien sisällön vastainen. Kaupunkilaisen näkökulmasta ei pitäisi edes olla mahdollista, että osayleiskaavan vireilletulosta on tehty päätös. Hankkeen ympäristölle, tarvasjokelaisille ja Liedon kaupungille aiheuttaminen eriteltyjen riskien kuvaaminen ja arviointi puuttuvat täysin sekä Liedon kaupungin omasta päätösprosessista että OASista. On lisättävä.

Hankealue sijaitsee kahden kaava-asutusalueen välissä, joista toinen on Tarvasjoen uusin. Tarvasjoelle muutetaan pääasiassa sen tarjoaman ympäristön vuoksi. Alueella on runsaasti tilaa rakentaa maalaisympäristöön myös kaupungin omistamille tonteille, jotka tuskin kiinnostavat ketään aurinkovoimalan vieressä. Tonttikaupan loppuminen ja asuntokaupan tyrehtyminen johtavat asukasluvun laskuun ja palveluiden vähenemiseen entisestään. Tälläkään hetkellä ei ole muuta syytä tonttikaupan hitaudelle kuin tonttien olematon näkyvyys ja tonttien myynti-ilmoitusten puuttuvat ja myös jopa virheelliset tiedot, tietopuutteiden lisäksi. Alue on nykyisellään arvokas kokonaisuus ja oiva vaihtoehto maalaisympäristössä elämistä haluaville. Tarvasjoen elinvoiman tahallinen ja harkittu tyrehtyttäminen ei voi olla Liedon kaupungin kokonaisedun mukaista, sillä omakotirakentajat ovat yleensä nettomaksajia kunnissa, ja myös käyttävät paikallisia palveluita elinvoimaa lisäävästi. Nytkin olemassa oleva kasvupotentiaali pitäisi vaan ottaa käyttöön, eikä se vaatisi paljon!

Hankealueen toteutus teolliseksi voimalaitosalueeksi vaatii merkittävää määrää rakentamista ja maanmuokkausta jo rakennusvaiheessa sekä rakennelmien varsinaista tukemista varten. Maaperä kun on lähes kokonaan savea, jonka kantavuus on pieni. Lisäksi sähkönsiirto aiheuttaa lisärakentamista ja energiahukkaa erilaisten muuntamoiden ja akkuasemien rakentamistarpeen muodossa. Nämä erilliset muuntamiset ja sähkön siirtely ja muuntaminen voivat aiheuttaa myös erillistä ja voimakkaasti lisäävää melu- ja äänihaittaa lähiympäristöön. Alueen muoto ja nykyinenkin äänen liikkuminen aiheuttaa suuren riskin sille, että kohtuu hiljainenkin aurinkovoimala tuottaa erittäin kertaantuvan ja seisovan jatkuvan taustamelun alueelle ja huipputuotannon aikana sietämättömän taustaaänen leviten suurelle alueelle, ja suoraa tänne asutusalueen suuntaan leviten.

Asukastilaisuudessa kysyttiin Fortumilta heidän halustaan tarjota lähienergiaa, mutta yksiselitteinen kielteinen vastaus totesi, että ekologista ajattelua edes tämän sähkönsiirron hukalle ei aiota käyttää. Suunnitelmassa on aurinkopaneelien lisäksi noin 5,5 km huoltotietä, liittymiä olemassa oleville teille, suoja-aita, sisäisen sähkönsiirron rakenteet, muuntajia, sähköenergiavarasto sekä uusi sähköasema verkkoliityntöineen. Voimala on suunniteltu liitettäväksi sähkönsiirtoverkkoon vähintään yli 1 km:n maakaapelilla (lähde: VARELY/3027/2024), mutta ei tunnu olevan selvää varsinaisesti siitä, että mistä kohtaa ja miten, koska vaihtoehtoja on useita. Hankealue sijaitsee todella kauniilla pelto- ja metsäalueella, joka rajoittuu maisemallisesti arvokkaaksi luokiteltuun peltoalueeseen. Aluetta on käytetty useita kymmeniä vuosia aktiivisena luontokuvauksen kohteena ja paikkana. Alueella on nykyisellään merkittävää ja suurta itseisarvoa, jota ei rakentamisen jälkeen ole koskaan mahdollista palauttaa. Ja kaavamuutos takaa sen, että sen käyttö tällaisena kohteena on ikuinen, olettaa voi, ettei tuota tuotantolaitosta tuosta pureta vaan sähköntuotto tulee jatkumaan, ehkä vaan paneelit vaihtuu, ja korkeintaan myös vuokralainen. Herääkin kysymys, miksi ei tämän voimalaitoskaavoittamisen sijaan yhdistettäisi kyseistä aukkoa maisemallisesti arvokkaaseen peltoalueeseen voimalaitoskaavoittamisen sijaan, jos jotakin kaavamuutosta tehdään? Koska nyt on selvää ja alue on kehittynyt ja omakotialue on rakentunut tämän kauniin maiseman ympärille, että tosiasiallisesti tuo kaunis peltoaukko on nykypäivänä maisemallisesti merkittävä alue alueen elinvoimalle ja paikallisille asukkaille ja tänne muutetaan kyseisen maiseman vuoksi. Eli ainoastaan siltä osin Tarvasjoen lainvoimainen yleiskaava on vanhentunut, ei minkään muun.

Järkevästi toteutettu ja oikeaan paikkaan sijoitettu aurinkoenergian hyödyntäminen on tärkeää, mutta Murrönväljän teollinen aurinkovoimalahanke ei ole sellainen. Hankealueen pelloista osa on viljeltyä ja osa kesannoitua, aluetta halkoo useampi suuri oja. Alueella liikkuu jatkuvasti paljon luonnonvaraisia eläimiä. Kymmenet hirvet ja valkohäntäpeurat kulkevat Salontien suuntaisesti alueen läpi päivittäin. Hankkeen toteutuminen estäisi eläinten liikkuminen pellolla, jolloin ne siirtyvät hankealueen läpi kulkevalle Salontielle aiheuttaen vaaraa liikenteelle. Keväisin ja syksyisin peltoalue toimii erityisesti kurkien ja joutsenten levähdys- ja ruokailupaikkana. Peltoalueella ja sen välittömässä läheisyydessä

pesii suuri joukko lintulajeja, jotka tarvitsevat erilaisia pesäpaikkoja ja ruokailumahdollisuuksia. Alue on monien eläinlajien tärkeää ruokailureviiriä. Kasvi- sekä pieneläinlajisto on monipuolinen, ja ilmeisesti lajistoon kuuluu tai on kuulunut myös liito-oravia, jotka on jätetty mainitsematta, sattuneen statuksen vuoksi. Alueen vedet virtaavat Paimionjokeen, joten hankkeen toteutumisella voi olla vaikutuksia myös tähän suurimpaan Saaristomereen laskevaan jokeen.

Hankealuetta lähinnä asuvat ovat esittäneet mielipiteensä hankkeesta ensimmäisen kerran jo ennen Liedon kaupungin kaavoitus- ja rakennuslautakunnan käsittelyä 25.9.2024. Kuntalaisaloite toimitettiin osallisten toimesta kaupungin kirjaamoon. Lisäksi, varmistaakseen, että edes joku aloitteen näkisi, siitä lähetettiin tiedonanto osallisten toimesta päättäjille sähköpostilla, siltä osin kuin ne menivät perille, mutta ennen kaikkea hyvissä ajoin ennen kokouksia ja päättämistilaisuuksia. Tästä huolimatta sekä Kaavoitus- ja rakennuslautakunta 25.9.2024, Kaupunginhallitus 7.10.2024 ja Kaupunginvaltuusto 21.10.2024 päättivät yksi toisensa jälkeen hyväksyä aurinkovoimalan osayleiskaavan vireilletulon ja osallistumis- ja arviointisuunnitelman ilman asianmukaista virkamiesvalmistelua hankkeesta. Eli päätös on tehty puutteellisin tiedoin eikä aloitteen osalliset ole saaneet asianmukaisesti vastausta ja viipymättä ennen kuin 5.11.2024 oikeusministeriön kautta painostamalla. Sitä ennen vastausten perään oli jo kysely joka päättämisen vaiheessa.

Liedon kaupunkilaisilla, etenkin asianosaisilla, ei ole ollut tosiasiallista mahdollisuutta ottaa kantaa ja olla osana vaikuttavaa ja osallistavaa päätöksentekoa, etenkin ennen osayleiskaavan varsinaista vireilletuloa, vaikka yhteydenpitoa on ollut Liedon kaupunkiin jatkuvasti ja monesta eri näkökulmasta usein erilaisin yhteydenotoin. Lisäksi vaikuttamismahdollisuudet on pyritty minimoimaan aktiivisesti estämällä tiedonkulku, kuten esimerkiksi jättämällä mainitsematta kuntalaisaloitteista mitään esityslistoissa ja pöytäkirjoissa. Kyseessä kuitenkin ei ole vaikutuksiltaan vähäinen hanke. Heräkin kysymys, aiotaanko osallisten asianmukaisista osallistumismahdollisuuksista huolehtia lainkaan tämän hankkeen aikana? Ensimmäinen, 7.11.2024 pidetty yleisötilaisuus ainakin pyrittiin järjestämään mahdollisimman huomaamattomasti, eikä siitä tehty asianmukaista tiedottamista Liedon kaupungin verkkosivuille. Ajankohtaisilmoitus / tiedotus julkaistiin samana aamuna 7.11.2024 ilmoitusasioissa, eikä työssäkäyvät voi ehtiä sellaiseen enää edes reagoida. Vaikka asukastilaisuus yritettiin kätkeä tehokkaasti Liedon kaupungin toimesta, osallisia oli huonosta tiedottamisesta huolimatta paikalla yhteensä n. 60 henkilöä, n. 30 paikan päällä ja n. 30 etäyhteyksin. Lisäksi osa lehti-ilmoituksista on saadun tiedon mukaan tullut alle viikon varoitusajalla. Ja yhtään yli viikon varoitusaikaa ei taida olla ollut missään ilmoituksessa? Kaavoituksen piilottaminen Liedon kaupungin sivuilla sekä asukastilaisuustiedon piilottaminen uuteen sijaintiin, hankalasti löydettäväksi, ei ole asianmukaista.

Seuraavassa on eritelty palautetta täydennystarpeista ja joitain lisäyspyyntöjä osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan:

1. Hankkeen useat eri osapuolet ja heidän välinen vuorovaikuttaminen pitää täydentää ja kuvata selkeästi osaksi OASia, myös takautuvilta osin.
2. Selkeä kuvaus hankkeen aikaisista työnjaoista ja toimijoista tulee täydentää OASiin, myös takautuvilta osin.
3. Hankkeen suunnittelun lähtökohdat, tavoitteet ja tavoitteiden täyttymisen arviointi tulee kuvata niin selkeästi ja tarkasti kuin mahdollista, näihin täydennettäväksi sisältyy etenkin Liedon kaupungin kanta.
4. Kaava-alueen voimassa olevat merkinnät ja Tarvasjoen strategisen yleiskartan kuva tulee siirtää

samalle sivulle, jotta oikea karttakuva ja oikeat, asianmukaiset karttamerkinnot ovat samalla sivulla eivätkä harhaanjohtavasti sijoiteltuna eri sivuille toisen karttakuvan yhteyteen.

5. Karttamerkkien merkitys hankealueella tulee kuvata selkeästi, että mitä tarkoittaa hankealueella voimassa oleva M-merkintä Tarvasjoen lainvoimaisen yleiskaavan kohdalla ja lisäksi OYK-viiva ja mikä on sen merkitys ja mitä nämä merkinnät kaavallisesti tarkoittavat, niin että maallikkokin ymmärtää.

6. Suunnitelualueen tarkempi kuvaus suhteessa suunnittelun lähtökohtiin ja tavoitteisiin on välttämätön lisätä OASiin, jotta lähtökohtia ja tavoitteita sekä kaavan tarjolla olevia vaihtoehtoja on mahdollista arvioida kaavatyön eri vaiheissa.

7. Riskien tunnistaminen ja kuvaaminen puuttuu tällä hetkellä kokonaan ja se pitää OASiin lisätä. Riskien lisäyksen jälkeen, asukkailla pitää olla mahdollisuus lausua riskien riittävydestä ennen kaavatyön etenemistä.

8. OASin tulee kuvata kaikki suunnitellut tavoitteet sekä tavoitteiden täyttymisen mittarit, jotta voidaan arvioida myös tavoitteiden toteutumista. OAS kuvaa tällä hetkellä hankkeen ainoana tavoitteena ”mahdollistaa aurinkovoimalan ja siihen liittyvän infrastruktuurin, kuten paneelientien, huoltoteiden ja muuntoasemien, mahdollisten akkuväyrysten sekä sähkönsiirron edellyttämän maakaapelin rakentaminen laatimalla oikeusvaikutteinen osayleiskaava.” Tavoitteiden kuvauksessa on unohdettu tai täysin sivuutettu lähtökohtien ja tavoitteiden yhteensovittaminen. Kaikki nämä puutteet ja tavoitteiden toteutumiseen asetettavissa olevat mittarit tulee täydentää OASiin, jotta voidaan arvioida tavoitteiden toteutumista kaavaehdotuksen arviointivaiheessa.

9. Kaavaa varten tehtävät selvitykset on lueteltu, mutta selvitystyön tuloksien arviointia ja tulosten vaikutusta ja tulosten käytön vaiheita ja mahdollista selvitysten täydentämistä ei ole kaavatyön aikataulussa kuvattu. Miten varmistetaan selvitysten, selvitysten tulosten ja selvitysten tulosten vaikutusten arvioinnin puolueettomuus, selvittäjien ja selvitysten pätevyys ja selvitysten oikeellisuus hankkeessa, sekä se, että onko selvitykset sisällöltään riittäviä? Asukkaat ovat oman alueensa parhaita asiantuntijoita, ja jos asukkailta pyritään piilottamaan mitä selvityksiä tarkalleen tehdään, mitä ne sisältää ja mitä on löydetty, asukkaat eivät voi OASia täydentävästi niihin kommentoida, jotta selvitysten riittävä taso ja kattavuus voitaisiin taata. Selvitykset ja kaikki niihin liittyvät puutteet ja yksityiskohdat tulee täydentää OASiin, jonka lisäksi kuultavien osallisten lista tulee täydentää loppuun yksityiskohtaisesti ja niin, että kaikilla nyt jo merkityillä sekä listasta puuttuvilla esim. yhdistyksilläkin on mahdollisuus lausua kaavasta. Eli lausuntopyynnöt pitää myös lähettää, jotta osallisilla on aikaa valmistella huomionsa OASista. Nämä lausuntopyynnöt, vastaanottavat tahot, päivämäärät ja lähetystavat kullekin sekä vastaukset tulee täydentää OASiin viipymättä ja sitä mukaan kun niitä tulee.

10. Erilaiset OASin sisältämät väittämät koskien mm. luonto- ja kulttuuriympäristön elinvoimaa, luonnonvarojen kestävä kehitystä ja luonnon monimuotoisuutta sekä maaseudun ja Tarvasjoen elinvoimaa jne. tulee sisältää väittämien todentamismenettelyt ja perustelut väitteille. Kaikkiin OASin sisältämiin väitteisiin pitää täydentää niin perustelut kuin sekin miten väittäminen on todennettavissa. Väittämiä pystyy vain riittävän perustelun ja todentamismenettelyn kautta arvioimaan, jotta voidaan taata että niitä myös pystytään arvioimaan kaavatyön aikana.

11. OASissa on kuvattu osayleiskaavan laadinnan tavoiteaikataulu. Tavoiteaikataulu tulee kuvata realistisena ottaen huomioon hankkeen lähtökohdat sekä erilaiset vaikutusmahdollisuudet huomioiden. Yleisötilaisuudet tulee merkitä selkeästi myös aikatauluun ja päivämäärät pitää pystyä

tarekntamaan hankkeen eri vaiheille ja niistä tulee informoida tehokkaasti osallisia - sähköinen tiedonanto Liedon kaupungin sivuilla on ollut piilossa, riittämätöntä ja epäselvää. Hankkeen dokumenttien nähtävänäoloajat sekä lausuntojen, mielipiteiden ja muistutusten jättäminen tulee lisätä selkeästi OASin eri vaiheisiin ja OASiin kirjataan myös tarkkaan kaikki päivämäärät näistä aiheista sekä se, missä milloinkin on tiedotettu, jotta voidaan todentaa näin tapahtuneen ja lakisääteiset vaatimukset täytetyiksi. Tavoiteaikataulun kuvauksen tulee olla sellainen, että se mahdollistaa osallisten osallistumismahdollisuuksien arvioinnin kaavatyön edetessä ja kaavaehdotuksen arviointivaiheessa. Kaikki nämä on ehdottomasti täytettävä OASiin viipymättä, jotta lain vaatimat osallistumis- ja vaikuttamisen mahdollisuudet turvataan.

12. Kaikki sisältövirheet tulee korjata tai poistaa OASista ennen kaavatyön etenemistä: OASissa on virheellisiä ja harhaanjohtavia mainintoja, kuten esim. yleiskaavan kaavatyö.

13. Hanketta varten tulee tehdä meluselvitys ja melun arviointi. Se on täydennettävä osaksi OASia. Lisäksi Liedon kaupungin pitää olla asettamassa selkeät ja erittäin tiukat rajat, että mitään ääntä ei aurinkovoimalan aidan ulkopuolelle kyseisestä energiantuotantolaitoksesta kuulu. Ja tämä on asetettava ehdoksi hankkeelle. Paneelienttä puretaan ja ennallistetaan, jos aurinkoenergiaa ei voida tuottaa asuinalueita häiritsemättä. Kaavoituksen vaatimuksissa on kaavoittaa asuintalot asuinkelpoisille alueille, aurinkovoimalan kainalo ei ole sellainen. Pitäisi myös selvittää OASiin, miten tämä on perusteltavissa, että kun asukkaat eivät voi tonttejaan ja talojaan siirtää asuinkelpoisille alueille, että miten tuon paneelientän voi tuohon sitten päästää?

14. Salaiseksi merkattu lajiselvitys tulee avata ja tiedot liito-oravista tulee todenmukaisesti kertoa ja julkistaa. ELY-keskuksen vaatimus viedä lajitiedot laji.fi-tietokantaan, tulee toteuttaa. OASiin tulee merkata kyseisen selvityksen sisältö ja tulokset.

15. Selvityksien julkistuksen jälkeen, kuntalaisilla pitää olla riittävästi aikaa lausua selvityksistä. Muun muassa siitä, että onko lumijäljet selvitetty asianmukaiselta alueelta ja onko selvityksen kattavuus kaikinpuolin riittävä ja soveltuva.

16. Alueen lepakoista tulee tehdä tarkka ja kattava selvitys jo muun muassa aurinkopaneelien aiheuttaman äänihäiriön vuoksi. Kyseinen selvitys tulee myös julkistaa ja sen sisältö avata osana OASia.

17. Viranomaisneuvottelujen muistiot pitää julkistaa osana OASia, jotta kuntalaisilla on julkisuuslain nojalla mahdollisuus nähdä kaikki asiaan liittyvä aineisto siinä mittakaavassa, kuin laki sen heille turvaa.

18. OASiin pitää lisätä parempi, tarkempi ja kattavampi kuvaus alueen maisemoinnista talviaikaan ja maisemoinnin pitää olla silmää miellyttävää, eikä ollenkaan tai pelkkää pajurisukkoa.

19. Liedon kaupungin pitää tehdä tarkat laskelmat siitä mitä hanke tuottaa ja kuinka paljon olisi nuo 27 omakotitalotonttia ja rakennettavaa omakotitaloa sekä asukkaiden maksamat kunnallisverot vaikuttaneet kunnan talouteen, jonka lisäksi Liedon tulee suunnitella kuinka paljon omakotitaloasujille mahdollisesti maksettavat korvaukset yhteensä tulevat olemaan ja millaisilla aikatauluilla korvauksia ollaan valmis maksamaan. Lisäksi pitää laskelmissa huomioida 27 myydyn ja rakennetun sekä asutetun omakotitontin ja talon osalta se, että näissä tapauksissa ei haeta korvauksia, mutta aurinkovoimalahankkeen tuotoista korvaukset pitää puolestaan vähentää. Nämä tarkat laskelmat tulee suorittaa riippumattoman tahon toimesta ja arvioituttaa kuinka hyvin, näkyvästi tai huonosti Lieto on mainostanut kyseisen alueen omakotitontteja ja mitä vaatisi, jotta tontit alkaisi mennä kaupan ja millä hinnalla sekä sisällyttää kaikki tämä osaksi OASia. Meillä kuntalaisilla olisi siitä

paljonkin sanottavaa. Ei ole peruste, että eivät mene kaupaksi, me tiedämme kyllä syyn miksi ei ja voimme tulla kädestä opastamaan ja korjaamaan markkinointia, jos se siitä on kiinni. Lisäksi OASiin tulee täydentää asiaa koskevat vireillä olevat lakimuutokset, niiden vaikutus ja arvioitu aikataulu.

20. Liedon kaupungin pitää selvittää myös maanomistajien sopimussisältö turvatakseen hankkeen tosiasiallisen pois siivoamisen, vaatia asianmukaiset pantit tai rahastot ennallistamista varten ja muutenkin tehdä vaadittavat maanomistajia suojaavat lisäsopimukset, joilla estetään maanomistajien hyväksikäyttö ja sopimusrikkomukset. Näiden sisällöt tulee lisätä osaksi OASia.

21. Liedon kaupungin tulee alkaa neuvottelemaan Tarvasjoen kyläläisten eduksi Fortumin kanssa, eikä vaan päästää Fortumia hyötymään alueen asukkaiden maisemasta ja viedä hyöty muualle. Liedon kaupungin tulee lain mukaan ajaa Liedon kuntalaisten etua, ei Fortumin. Tarkat tavat, millä Lieto ajaa Liedon etua ja kuulee Tarvasjokea ja lähialueen asukkaita ja millä tavoin asukkaat otetaan huomioon ja hyötävät (esimerkiksi lupaukset alueen muusta kehittämisestä - joista myös pidetään kiinni tai luvataan vahingonkorvaukset) - tulee lisätä OASiin.

22. Kaikki julkisuuslain nojalla saatavissa olevat dokumentit ja liitteet tulee lisätä näkyville hankkeen yhteyteen, jos niitä ei saa lisättyä osaksi OASia. Lisäksi liitteet ja dokumentit sekä kaikki mahdolliset asiakirjat, mitkä on merkattu salaiseksi ilman sen mahdollistavaa lakia, tulee julkistaa tai julkistaa peittäen salassa pidettävät osat. kaikki materiaali lisätään OASin liitteeksi tai hankkeen yhteyteen kaikille saatavaksi.

23. Lisäksi OASiin tulee liitteinä lisätä kaikki muistutukset ja niiden sisältö näkyville, henkilötietosuojaa noudattaen ja muistutuksen tekijöiden anonyymiyttä suojaten, jotta kaikilla kansalaisilla on oikeus nähdä, millaisia ajatuksia muilla on ollut ja kommentoida niitä.

Haluan vastauksen, palautteen ja kuittauksen muistutukseni perille saapumisesta ja henkilökohtaisen vastauksen muistutukseeni sekä sen sisältämiin täydennysehdotuksiin ilman tarpeetonta viivyttelyä. Eli viipymättä. Siinäkin tapauksessa, vaikka hanke keskeytyisi.

Ystävällisesti,

[mielipiteen jättäjien henkilötiedot poistettu]

Palaute Murrönväljän aurinkovoimalan osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan (OAS) sekä kaavan valmisteluvaiheen aineistoon

Allekirjoittamalla tämän adressin tuon hankkeen osallisena tiedoksi mielipiteeni Murrönväljän aurinkovoimalan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta (päivätty 1.10.2024, hyväksytty Liedon kaupunginvaltuustossa 21.10.2024) sekä kaavan valmisteluvaiheen aineistosta. Adressi toimitetaan yhteys henkilön toimesta Liedon kaupungin kirjaamoon viimeistään 29.11.2024. Voin tuoda mielipiteitäni hankkeesta tiedoksi myös muulla tavoin.

Adressin allekirjoittaminen ei tarkoita, etten hyväksyisi järkevästi toteutettua ja oikeaan paikkaan sijoitettua aurinkovoimalarakentamista, mutta Murrönväljän aurinkovoimalan hankealue ei ole sellainen. Hankkeen toteutus vaatii merkittävää määrää maanmuokkausta, rakentamista ja energiaa kuluttavaa materiaalityöntöä, joten "puhtaasta" energiantuotannosta ei ole kyse. Hankealue on nykyisellään ekologisesti ja maisemallisesti arvokas, lisäksi alueella on tärkeä merkitys virkistysalueena sen tuntumassa asuville. Hankkeen toteuttaminen aiheuttaa kaava-alueiden tonttikaupan loppumisen ja kiinteistöjen arvon romahtamisen, minkä seurauksena asukasluku Tarvasjoella laskee ja koulu sekä palvelut lopetetaan tai ne lakkaavat kannattamattomina.

Hankealue sijaitsee kokonaan Varsinais-Suomen maakuntakaavassa maa- ja metsätalousvaltaiseksi merkityllä alueella ja Tarvasjoen voimassa olevassa strategisessa yleiskaavassa lähes kokonaan osayleiskaavoitettavaksi määritellyn alueen ulkopuolella. Hanketta ei ole mainittu Liedon kaupungin 2024 hyväksymässä Kaavoituskatsauksessa eikä se ole Liedon kaupungin strategian mukainen. Murrönväljän aurinkovoimalan osayleiskaavahanke on kaikkien yllä mainittujen voimassa olevien dokumenttien sisällön vastainen. Kaupunkilaisen näkökulmasta ei pitäisi edes olla mahdollista, että osayleiskaavan vireilletulosta on tehty päätös. Hankkeen ympäristölle, tarvasjokelaisille ja Liedon kaupungille aiheuttaminen eriteltyjen riskien kuvaaminen ja arviointi puuttuvat täysin sekä Liedon kaupungin omasta päätösprosessista että OASista.

Hankealue sijaitsee kahden kaava-asutusalueen välissä, joista toinen on Tarvasjoen uusin. Tarvasjoelle muutetaan pääasiassa sen tarjoaman ympäristön vuoksi. Alueella on runsaasti tilaa rakentaa maalaisympäristöön myös kaupungin omistamille tonteille, jotka tuskin kiinnostavat ketään aurinkovoimalan vieressä. Kiinteistöjen arvo on romahtanut jo pelkästään tämän hankkeen käsittelystä johtuen, saati hankkeen mahdollisesti toteutuessa. Tonttikaupan loppuminen ja asuntokaupan tyrehtyminen johtavat asukasluvun laskuun, koulun lakkauttamiseen ja palveluiden loppumiseen. Alue on nykyisellään arvokas kokonaisuus ja oiva vaihtoehto maalaisympäristössä elämistä haluaville. Tarvasjoen elinvoiman tyrehtyminen ei voi olla Liedonkaan kokonaisedun mukaista vaan päinvastoin, olemassa oleva kasvupotentiaali pitäisi ottaa käyttöön!

Hankealueen toteutus vaatii merkittävää määrää maanmuokkausta ja rakentamista. Lisäksi sähkönsiirto aiheuttaa lisärakentamista ja energiahukkaa. Maaperä on lähes kokonaan savea, jonka kantavuus on pieni. Suunnitelmassa on aurinkopaneelien lisäksi lähes 8,5 km tietä, liittyviä olemassa oleville teille, suoja-aita, sisäisen sähkönsiirron rakenteet, muuntajia, akkuvarasto sekä uusi sähköasema verkkoliityntöineen. Voimala on suunniteltu liitettäväksi sähkönsiirtoverkkoon vähintään yli 1 km:n maakaapelilla (lähde: VARELY/3027/2024). Hankealue sijaitsee todella kauniilla pelto- ja metsäalueella, joka rajoittuu maisemallisesti arvokkaaksi luokiteltuun peltoalueeseen. Alueella on nykyisellään itseisarvoa, jota ei rakentamisen jälkeen ole koskaan mahdollista palauttaa. Herääkin kysymys, miksi aluetta ei rakentamisen sijaan liitettäisi maisemallisesti arvokkaaseen peltoalueeseen!

Järkevästi toteutettu ja oikeaan paikkaan sijoitettu aurinkoenergian hyödyntäminen on tärkeää, mutta tämä Murrönväljän hanke ei ole sellainen. Hankealueeseen sisältyvät metsä, viljellyt ja kesannoidut pellot, suuret ojat ja vanhat ladot ympäristöineen muodostavat nykyisellään monimuotoisen ekologisen ympäristön. Alueella liikkuu jatkuvasti paljon luonnonvaraisia eläimiä. Kymmenet hirvet ja valkohäntäpeurat kulkevat Salontien suuntaisesti alueen läpi päivittäin. Hankkeen toteutuminen estäisi eläinten liikkuminen pellolla, jolloin ne siirtyvät hankealueen läpi kulkevalle Salontielle aiheuttaen vaaraa liikenteelle. Keväisin ja syksyisin peltoalue toimii erityisesti kurkien ja joutsenten levähdys- ja ruokailupaikkana. Peltoalueella ja sen välittömässä läheisyydessä pesii suuri joukko lintulajeja, jotka tarvitsevat erilaisia pesäpaikkoja ja ruokailumahdollisuuksia. Alue on monien eläinlajien tärkeää ruokailureiää. Kasvi- sekä pieneläinlajisto on monipuolinen. Alueen vedet virtaavat Paimionjokeen, joten hankkeen toteutumisella voi olla vaikutuksia myös tähän suurimpaan Saaristomereen laskevaan jokeen. Vaadimme, että hankkeesta tehdään ympäristövaatimustenarviointi (YVA).

Hankealuetta lähinnä asuvat ovat esittäneet mielipiteensä hankkeesta ensimmäisen kerran jo ennen Liedon kaupungin kaavoitus- ja rakennuslautakunnan käsittelyä 25.9.2024. Kuntalaisaloite toimitettiin osallisten toimesta tiedoksi myös kaupunginhallituksen ja -valtuuston jäsenille ja varajäsenille ennen näiden kokouksia. Tästä huolimatta kaupunginvaltuusto päätti yhtä aikaa hyväksyä aurinkovoimalan osayleiskaavan vireilletulon ja osallistumis- ja arviointisuunnitelman ilman asianmukaista virkamiesvalmistelua hankkeesta. Kuntalaisaloitteessa vaadittiin, että Liedon kaupungin päättäjät ilmoittavat hanketta valmistelevalle taholle, ettei Liedon kaupunki ole kiinnostunut hankkeen valmistelusta eikä siksi aio käsitellä hankkeen edistämiseksi vaadittavia kaavamuutosesityksiä. Tämän jälkeen Liedon kaupunkilaisilla ei ole ollut mahdollisuutta ottaa kantaa suunnitelmaan ennen osayleiskaavan vireilletuloa, vaikka kyseessä ei ole vaikutuksiltaan vähäinen hanke. Herääkin kysymys, aiotaanko osallisten asianmukaisista osallistumismahdollisuuksista huolehtia lainkaan tämän hankkeen aikana? Ensimmäinen, 7.11.2024 pidetty yleisötilaisuus ainakin pyrittiin järjestämään mahdollisimman huomaamattomasti.

Seuraavassa on eritelty palaute osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta:

Hankkeessa on useita osapuolia. Fortum suunnittelee aurinkoenergian tuotantoaluetta Liedon Tarvasjoelle. Fortum on perustanut hanketta varten Tarvasjoen Aurinkovoima Oy -nimisen hankeyhtiön (lähde: OAS, Suunnittelun tavoitteet). Jo OASin etusivulla on mainittuna myös Sitowise sekä Liedon kaupunki, joiden roolia ei ole kuvattu. OASiin tulee kuvata kaikkien osapuolten roolit sekä osapuolten väliset toiminnalliset ja taloudelliset suhteet hankkeessa, jotta sidonnaisuuksien arviointi on mahdollista. Jo hankkeen alkumetreillä on käynyt selväksi, että osapuolten työnjako hankkeessa on epäselvä.

Suunnittelun kaikki lähtökohdat tulee kuvata selkeästi, jotta tavoitteen täyttymisen arviointi on mahdollista. Suunnittelun lähtökohdissa ei ole huomioitu Liedon kaupungin lähtökohtia, jotka on kuvattu mm. Liedon kaupungin strategiassa ja Kaavoituskatsauksessa. Nämä tulee kuvata.

Kaava-alueella voimassa olevissa merkinnöissä on mainittu osayleis-/asemakaavoitettavaksi tarkoitettu alue (oyk), mutta sen merkitystä ja sijaintia suhteessa hankealueeseen ei ole kuvattu (vertaa Maa- ja metsätalousvaltainen alue (M)).

Suunnittelualueen tarkempi kuvaus suhteessa suunnittelun lähtökohtiin ja suunnittelun tavoitteisiin on välttämätön, jotta lähtökohtia ja tavoitteita on mahdollista arvioida kaavatyön edetessä ja kaavaehdotuksen arviointivaiheessa.

Riskien kuvaaminen arviointia varten puuttuu. Riskien arviointimenettelyt puuttuvat.

OAS kuvaa hankkeen ainoana tavoitteena "mahdollistaa aurinkovoimalan ja siihen liittyvän infrastruktuurin, kuten paneelilenttien, huoltoteiden ja muuntoasemien, mahdollisten akkuvarastojen sekä sähkönsiirron edellyttämän maakaapelin rakentaminen laatimalla oikeusvaikutteinen osayleiskaava." Tavoitteiden kuvauksessa on unohdettu lähtökohtien ja tavoitteiden yhteensovittaminen. OASin tulee kuvata kaikki suunnittelun tavoitteet. Tavoitteiden toteutumiseen tulee kuvata mittarit, joiden avulla voidaan arvioida tavoitteiden toteutumista kaavaehdotuksen arviointivaiheessa.

OASissa on lueteltu kaavoitusta varten valmisteltavia selvityksiä, mutta siinä ei ole kuvattu, miten selvittäjien pätevyys ja selvitysten oikeellisuus varmistetaan. Selvitysten tulosten ja selvitysten tulosten arvioinnin merkitystä kaavatyön edetessä ja kaavaehdotuksen arviointivaiheessa ei ole kuvattu. Miten varmistetaan selvitysten, selvitysten tulosten ja selvitysten tulosten vaikutusten arvioinnin puolueettomuus hankkeessa?

OASissa on väittämiä koskien mm. luonto- ja kulttuuriympäristön elinvoimaa, luonnonvarojen kestävä kehitystä ja luonnon monimuotoisuutta. Tällaisten väittämien todentamismenettelyt tulee kuvata, jotta väittämien toteutumista on mahdollista arvioida kaavatyön edetessä ja kaavaehdotuksen arviointivaiheessa.

OASissa on kuvattu osayleiskaavan laadinnan tavoiteaikataulu. Tavoiteaikataulu tulee kuvata realistisena ottaen huomioon hankkeen lähtökohdat. Yleisötilaisuudet tulee merkitä

selkeästi ja niistä tulee informoida tehokkaasti osallisia. Hankkeen dokumenttien nähtävänä oloajat sekä lausuntojen, mielipiteiden ja muistutusten jättäminen tulee lisätä selkeästi OASin eri vaiheisiin. Tavoiteaikataulun kuvauksen tulee olla sellainen, että se mahdollistaa osallisten osallistumismahdollisuuksien arvioinnin kaavatyön edetessä ja kaavaehdotuksen arviointivaiheessa.

Kaavaehdotuksen arviointivaihe puuttuu.

OASissa on virheellisiä mainintoja, käsiteltävänä oleva OAS liittyy osayleiskaavan ei yleiskaavan kaavatyön.

Tieto OASin laatijasta puuttuu.

#	Nimi	Julkaistu	Postinumero
1		2024-11-10	21450
2		2024-11-10	21450
3		2024-11-10	21450
4		2024-11-10	65100
5		2024-11-10	21450
6		2024-11-10	21450
7		2024-11-10	21450
8		2024-11-10	21450
9		2024-11-10	21450
10		2024-11-10	21450
11		2024-11-10	21450
12		2024-11-10	21450
13		2024-11-10	21450
14		2024-11-10	21420
15		2024-11-10	21420
16		2024-11-10	21450
17		2024-11-10	21450
18		2024-11-10	21420
19		2024-11-10	21450
20		2024-11-10	21450
21		2024-11-10	21420
22		2024-11-10	21450
23		2024-11-10	21450
24		2024-11-10	21450
25		2024-11-10	21800
26		2024-11-11	21539
27		2024-11-11	21430
28		2024-11-11	21450
29		2024-11-11	20430
30		2024-11-11	21380
31		2024-11-11	21450

#	Nimi	Julkaistu	Postinumero
32		2024-11-11	21470
33		2024-11-11	21450
34		2024-11-11	21380
35		2024-11-11	20540
36		2024-11-11	27920
37		2024-11-11	20780
38		2024-11-11	21450
39		2024-11-11	20780
40		2024-11-11	21530
41		2024-11-11	21620
42		2024-11-11	20540
43		2024-11-11	21360
44		2024-11-11	21450
45		2024-11-11	21480
46		2024-11-11	21450
47		2024-11-11	21450
48		2024-11-11	21450
49		2024-11-11	21530
50		2024-11-11	21450
51		2024-11-11	21450
52		2024-11-12	21450
53		2024-11-12	21450
54		2024-11-13	25130
55		2024-11-13	21420
56		2024-11-13	21450
57		2024-11-14	21450
58		2024-11-15	21450
59		2024-11-15	0405456506
60		2024-11-16	93700
61		2024-11-16	91300
62		2024-11-16	90650

#	Nimi	Julkaistu	Postinumero
63		2024-11-16	96100
64		2024-11-16	90470
65		2024-11-17	21420
66		2024-11-17	92160
67		2024-11-17	21420
68		2024-11-17	90460
69		2024-11-17	90460
70		2024-11-17	21450
71		2024-11-19	21380
72		2024-11-19	20100
73		2024-11-19	21530
74		2024-11-19	21230
75		2024-11-19	21230
76		2024-11-19	13720
77		2024-11-20	90820
78		2024-11-20	93225
79		2024-11-23	21450
80		2024-11-23	21450
81		2024-11-24	21450
82		2024-11-24	21450
83		2024-11-24	21450
84		2024-11-24	21450
85		2024-11-25	21450
86		2024-11-26	21450
87		2024-11-26	21450
88		2024-11-28	21450

Olen luostanut
sivujen 5-7 allekirjoitukset
www.adressit.fi
28.11.2024 Turku,

OAS-vastine Murronväljän aurinkovoimalan osayleiskaavasta

Haluan esittää oman vastineeni Murronväljän aurinkovoimalahankkeeseen. Olen muuttanut Tarvasjoen Päivärinteen alueelle huhtikuussa 2020 Liedon Loukinaisista. Kartoitin Turun läheisyydessä sijaitsevia alueita, joissa luonto on lähellä. Tutustuin alueiden kaavoitukseen ja päätin ostaa omakotitalon Tarvasjoelta, jonne yleiskaavan perusteella ei olisi tulossa suuria, alkuperäistä luontoa muokkaavia hankkeita. Muuttoni tärkein peruste oli luonnonläheisyys ja -rauha. Murronväljän kaavamuutos oli yllätys, järkytys ja pettymys. Tarvasjoki on Liedon kaupungin kuihtuva taajama, josta palveluja karsitaan yksi toisensa jälkeen. Näin ollen hyvät palvelut eivät ole alueen vetovoimatekijä. Toistaiseksi luontoarvot ovat olleet merkittävä vetovoimatekijä maalaisympäristössä elämistä haluaville. Päivärinteen alueella on vuokrattavana ja/tai myytävänä lukuisia omakotitontteja (24 kpl; 1.12.2024). Aurinkovoimala asutusalueen välittömässä läheisyydessä tuskin lisää tonttien kiinnostavuutta ja todennäköisesti laskee nykyisten asuntojen myyntiarvoa.

Olen seurannut Murronväljän alueella hirvien ja kauriiden, kettujen ja jopa susien liikkeitä. Keväisin ja syksyisin peltoalue on tärkeä muuttolintujen levähdys- ja ruokailualue. Fortumin suunnittelema aurinkovoimala tulee vaikuttamaan merkittävästi alueen monimuotoisuuteen. Nykyisten pelto- ja niittyalueiden raivaaminen ja perustaminen aurinkopaneeleille vaatii maanmuokkausta ja rakentamista, mikä johtaa suoraan monien eläin- ja kasvilajien elinympäristöjen tuhoutumiseen. Lisäksi alueen aitaaminen tulee estämään eläinten liikkumista alueella, jolloin ne joutuvat etsimään uudet kulkureitit. Tämä voi johtaa esimerkiksi hirvikolarien määrien lisääntymiseen, mikäli aidat ohjaavat hirviä Salontien suuntaan. Liito-oravakartoituksen mukaan alueella on ollut liito-oravien reviiri, jonka nykytilanne tulisi selvittää ja mahdollinen tuhoutuminen tulisi estää (Liito-oravakartoituksia Liedossa vuonna 2018).

Aurinkovoimalan rakentaminen heikentää merkittävästi Murronväljän maisemallisesti arvokkaan peltomaiseman arvoa. Laajat aurinkopaneelientät muuttavat maisemaa peruuttamattomasti, eikä alue käyttökänsä päätyttyä tule palaamaan ennalleen. Vaikka aurinkovoimala tuottaa puhdasta energiaa, luonnon monimuotoisuuden menetyksiä ei voi hyväksyä hinnaksi. Luonnon tuhoutuminen on usein pysyvää, ja se heikentää ekosysteemien toimivuutta, johon myös ihmisten hyvinvointi pitkällä aikavälillä perustuu.

Aurinkovoimaloiden rakentaminen tulisi kohdistaa ensisijaisesti alueille, jotka ovat jo ihmistoiminnan voimakkaasti muokkaamia, kuten hylätyille teollisuusalueille, kaatopaikoille tai käytöstä poistetuille turvesoille. Tällöin voidaan välttää lisävahingot luonnolle ja turvata arvokkaiden elinympäristöjen säilyminen.

Tarvasjoella 1.12.2024

[mielipiteen jättäjien henkilötiedot poistettu]